

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 17 ЧЕРВНЯ 2005 РОКУ ЧИСЛО 24 VOL. CXII FRIDAY, JUNE 17, 2005 No. 24

Незгоди довкола „Криворіжсталі"

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Прем'єр Юлія Тимошенко, перебуваючи на чолі української урядової делеґації з офіційною візитою у Франції, взяла участь у відкритті Паризького авіопавільйону „Ле Бурже", де 14 червня заявила у коментарі „Українській правді" після переговорів з президентом „Арселору" Гі Доле, що французька фірма „Арселор" готова брати участь у новому конкурсі продажу „Криворіжсталі".

Ще 8 червня прем'єр-міністер сказала, що уряд повністю перебрав контролю над сталеварним підприємством „Криворіжсталь", що минулого року був проданий в Україні у висліді контроверсійної угоди з приватизації. Зять колишнього президента Леоніда Кучми Віктор Пінчук і промисловий магнат Ринат Ахметов купили згадану сталеварню за 800 млн. дол., хоч були пропозиції за більші гроші від інших покупців.

Президент Віктор Ющенко назвав ту приватизацію „Криворіжсталі" крадіжкою та зобов'язався повернути сталеварню під контролю уряду, щоб її можна було знову продати у прозорому торгу.

3 червня Апеляційний суд України підтримав попереднє рішення, що згаданий приватизаційний продаж не був леґальним.

У свою чергу, уряд вислав до „Криворіжсталі" групу осіб, для координації дій зі забезпечення стабільної господарської діяльности підприємства. Група наглядатиме задіяльністю сталеварні. Відповідно до розпорядження уряду від 11 червня, контроля за роботою міжвідомчої робочої групи буде здійснюватися першим віце-прем'єром України Анатолієм Кінахом. Робочу групу очолює заступник голови Фонду державного майна Дмитро Парфененко.

Тим часом Ю. Тимошенко сказала, що уряд почне застановлятися над тим, як винагородити теперішніх власників сталеварні, додаючи, що це частинно залежатиме від рішення суду. Всі, одначе, розуміють, що приватизація „Криворіжсталі" була здійснена з багатьма порушеннями закону.

Прем'єр висловила сподівання, що „Криворіжсталь", котра виготовляє 20 відсотків сталі України,

(Закінчення на стор. 3)

Конференція у Вашінґтоні, присвячена діялогові між Україною і США

ВАШІНҐТОН. – В столиці США 6-9 червня відбулась українсько-американська конференція „Політичний діялог України та США". Численні провідні аналітики, експерти та представники урядів України та Сполучених Штатів зустрілися для обміну думками і щоб опрацьовувати конкретні рекомендації у ділянках національної безпеки, міжнародної політики, засобів масової інформації, громадського сектора та покращення інвестиційного клімату в Україні.

„Україна потребує менше заяв на міжнародному рівні, а більше дій, конкретних реформ, особливо у внутрішній політиці, що значно покращить шанси України інтеґруватися до Европейського союзу та НАТО. Україна повинна вибрати обмежену кількість цілей у своїй міжнародній політиці і вкласти значні ресурси для того, щоб досягти цих цілей", – такого висновку дійшли учасники конференції, яка задумана і втілюється як дворічний постійно діючий двосторонній діялог.

Організатори конференції розділили її учасників на окремі змішані робочі групи, кожна з яких займалась виробленням рекомендацій з різних суспільних галузей. Молоді представники української влади, багато з яких вперше прибули до Вашінґтону, з ентузіязмом працювали зі своїми американськими колеґами. Голова аналітичного управління Секретаріяту Президента Ростислав Павленко розповів про групу, яка насамперед займалася питанням втілення реформ:

„Одна група мала відношення до антикорупційних пропозицій, забезпечення розділення влади і підприємництва, забезпечення відповідальности влади перед громадою. Були вироблені досить конкретні пропозиції – те, що стосується адміністративної реформи в Україні, що стосується контролі за владою, як, скажімо, з боку політичної влади, так і,

(Закінчення на стор. 3)

Яким буде американське майбутнє українських дітей?

Дитячий гомін наповнив гірські схили „Союзівки" з самого ранку

Володимир Денисюк

НЮ-ЙОРК. – За даними Національної інформаційної служби США з питань усиновлення, кількість адоптованих громадянами США дітей коливається у межах 120 тисяч дітей щороку. Найбільшу кількість дітей всиновлюють американці з Китаю, Російської Федерації, Кореї, Ґватемали, України.

В Україні сім'я завжди дуже цінувалася, але за останні роки картина змінилась: понад 65 тисяч дітей позбавлені батьківського піклування. Лише 10 відс. з них – фізичні сироти, решта – соціяльні. Понад 24 тисячі дітей потребують нагального влаштування в сім'ях, більшість з яких – діти віком понад 6 років. Але якщо у 2001 році українські родини прийняли 1999 дітей, то у 2003 році тільки 1635.

Перший віночок

За інформацією директора Центру з усиновлення при Міністерстві освіти і науки України Євгенії Чернишової, кількість українців, що бажають всиновити дітей, зменшується. В той же час все більше американських сімей виявляють бажання прийняти дітей в свої родини. В 2001-2002 роках понад тисячу дітей було усиновлено в американських родинах, в 2003 році – трохи більше ніж 700. Сьогодні на консульському обліку у США перебувають більше п'яти тисяч українських дітей.

На Миколаївщині у 2000 році народилася з фізичними вадами маленька Марійка. Мати не захотіла брати на себе тягар материнства і залишила дитину в пологовому будинку. Ще один інвалід, ще одна зламана доля. Але сім'я з штату Вірджинія приїхала в Україну шукати поповнення в свою родину та від Центру з усиновлення була скерована в дитячий будинок на Миколаївщині. Побачивши маленьку Марійку, вони, ні хвилини не вагаючись, вирішили врятувати цю дитину. Через три тижні півторарічна Марійка вже летіла до далекої Америки. Тричі вона була на операційному столі, загалом майже пів року провела на лікарняних ліжках, але сьогодні разом з іншими дітьми стрибає на надувному майданчику та весело танцює. Звичайно, вона швидше стомлюється, їй ще потрібно вдягати спеціяльні протези, але батьки впевнені, що все буде гаразд, бо вони зроблять все, щоб дитина росла щасливою.

Таких історій в США – тисячі... Ці діти тепер живуть в зовсім інших умовах, в сім'ях, які вкладають в них свою любов, ласку і, як це не прозаїчно звучить, кошти... Бо багатьох діточок вони брали з дитячих будинків з хворобами, які вони ніколи не вилікували б в Україні. У США їм роблять операції, лікують, щоб діти виросли здоровими та щасливими. Діти дуже швидко адоптуються та „американізуються", але у них – українські гени, і це розуміють усиновлювачі. Приємно, що більшість сімей намагається утримати в дітях розуміння того, що вони є українцями Нові батьки шукають будь-яких можливостей для дітей доторкнутися до української культури та традицій. На жаль, таких можливостей небагато. Але на День пам'яті понад 20 сімей (деякі мають по троє, п'ятеро дітей, адоптованих з України) зібрались на гостинній „Союзівці" щоб зустрітися з представниками Посольства України в США, Генерального консульства України в Ню-Йорку та, найголовніше, надати можливість своїм дітям поринути в світ української культури.

Дитячий гомін наповнив гірські схили „Союзівки" з самого ранку. Представники посольства та консульства разом з батьками та дітьми будували надувні фортеці та гральні майданчики. Цей ігровий комплекс, який придбали завдяки підтримці банку „Самопоміч" та Українського Народного Союзу, став центром ди-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна не одержала статусу країни з ринковою економікою

ЛЮКСЕМБУРҐ. – Україна не одержала статусу країни з ринковою економікою, повідомив віце-прем'єр-міністер Олег Рибачук, коментуючи підсумки дев'ятого засідання Ради з питань співпраці „Україна-ЕС" в Люксембургу 13 червня. О. Рибачук представив керівництву Евросоюзу детальний звіт про виконання раніше узгодженого Пляну дій „Україна-ЕС", але, всупереч очікуванням, Еврокомісія лише взяла інформацію до уваги. Надання Україні статусу країни з ринковою економікою знову відклали на невизначений термін. А значить, спеціяльні митні обмеження на експорт українських товарів до Евросоюзу збережені. На засіданні відбулося обговорення виконання українською стороною Пляну дій „Україна-ЕС", де й було висловлено зауваження. У той же час, результатом візити віце-прем'єра О.Рибачука до Люксембурґу стала домовленість, що ЕС у вересні спростить візовий режим для громадян України. Верховний представник ЕС з питань зовнішньої політики Ґавєр Солана пообіцяв, що громадяни України зможуть за полегшеною процедурою одержувати візи для подорожей по Европі – вже на початку осені.

В. Ющенко очолить список коаліції на виборах-2006

КИЇВ. – На парляментських виборах 2006 року провладні сили виступатимуть єдиним бльоком, і Віктор Ющенко очолить список коаліції, заявив 14 червня голова ради партії Народний союз „Наша Україна" віце-прем'єр Роман Безсмертний, який розраховує, що провладний бльок набере 52 відс. голосів. Р. Безсмертний стверджує, що на парляментські вибори 2006 року провладні сили підуть разом. До виборчої коаліції мають увійти партія Народний союз „Наша Україна", де почесним головою є Президент В. Ющенко, бльок прем'єр-міністра Ю. Тимошенко і Народна партія голови Верховної Ради В. Литвина. При цьому першим у виборчому списку стоятиме прізвище Президента В. Ющенка. За Конституцією, Президент не може очолювати партію. Проте членом її бути може, як і кандидувати на виборах. Голова Народного союзу „Наша Україна" категорично заперечив, що при формуванні партії застосовують адміністративні методи. Він заявив, що такі випадки, якщо й трапляються, то це радше виняток: „Що стосується застосування адміністративного тиску в питаннях розбудови партії – я вже неодноразово казав: якщо я зафіксую такі моменти, то я буду ініціювати виключення людини з партії, а якщо вона обіймає певну посаду, то і з такої посади". 9 липня, в річницю висунення кандидатом в президенти Віктора Ющенка, відбудеться з'їзд Народного союзу „Наша Україна", на якому буде підбито підсумки формування партії.

Офіційна візита Президент Чехії

КИЇВ. – 14 червня до України з триденною візитою прибув президент Чеської Республіки Вацлав Клаус. В його програмі – переговори з Президентом України Віктором Ющенком, головою Верховної Ради Володимиром Литвином, віце-прем'єром Анатолієм Кінахом. Президент Чеської Республіки вперше прибуває як глава країни – члена НАТО та Европейського союзу. Крім офіційних переговорів В. Клаус візьме також участь в праці українсько-чеського підприємницького форуму, відвідає Одесу і Львів, де зустрінеться з представниками низки українських підприємств. У поїздці Україною чеського президента супроводжуватиме його дружина, для якої підготовлена окрема програма.

Звинувачені у вбивстві Г. Ґонґадзе зізналися

КИЇВ. – Генеральний прокурор України Святослав Піскун 13 червня заявив, що звинувачені у вбивстві журналіста Георгія Ґонґадзе визнали себе винними у скоєнні вбивства. Генеральний прокурор не назвав замовників вбивства, зауваживши, що послуговується лише фактами, і доказів наразі недостатньо. С. Піскун додав, що однозначно нині можна говорити лише про те, що буцімто співробітники міліції, які виконували вбивство, самі на цей крок піти не могли. Генпрокурор знову повторив, що справу буде передано до суду у липні, а до того часу слідство має завершити формальну процедуру звинувачення тих, хто тепер заарештований. С. Піскун також сказав, що Генеральна прокуратура передала відповідним органам у США перелік з близько 100 питань до майора Миколи Мельниченка. У липні С. Піскун має відвідати США, щоб отримати від майора М. Мельниченка відповіді на запитання.

Депутати ВР не повинні займати сумісні посади

КИЇВ. – Депутати фракції СДПУ(О) пропонують звільняти парляментарів-сумісників з посад, які вони обіймають поза Верховною Радою. Серед ініціяторів такого законопроєкту – депутати Леонід Кравчук, Ігор Шурма та Нестор Шуфрич. Згідно зі запропонованим проєктом, рішення про звільнення депутатів з інших посад має ухвалювати Президент або Кабінет Міністрів у разі суміщання посад протягом 10 календарних днів. Наразі 29 народних обранців обіймають посаду і в органах виконавчої влади.

Концерт Руслани на допомогу дітям Чорнобиля

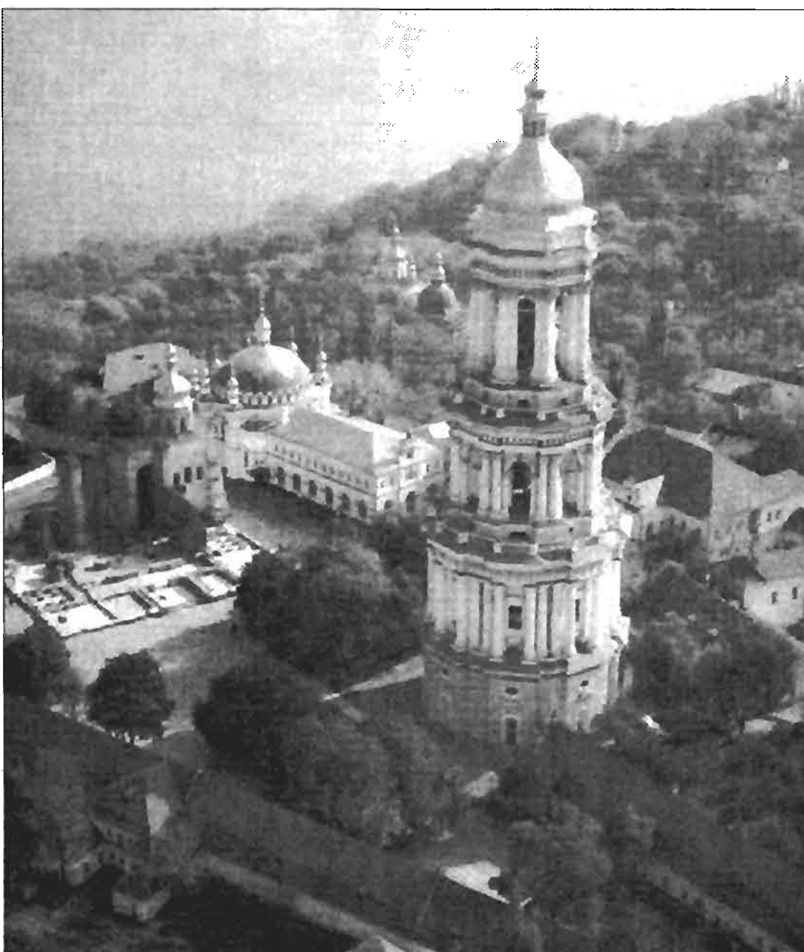
КИЇВ. – 17 травня у Києві на благодійному концерті Руслани за сприяння Фонду допомоги дітям Чорнобиля було зібрано 38 тис. долярів США, повідомила 10 червня директор та засновник Фонду Надія Матківська. Вона подякувала Руслані за участь в акції та закликала інших відомих в Україні людей брати участь в благодійних заходах. Виконавчий директор Фонду в Україні Олександер Кузьма повідомив, що зазначені благодійні кошти витрачено наступним чином: на 17,400 дол. закуплено обладнання для Дніпропетровської міської лікарні ч. 3, 8,000 дол. перераховано Львівському реабілітаційному центрові „Джерело", на 12,600 дол. закуплено апарат штучної вентиляції легенів та медичні засоби для Київської міської лікарні ч. 2.

В Україні зареєстровано 127 політичних партій

КИЇВ. – Станом на 1 червня Міністерство юстиції зареєструвало 127 політичних партій, понад 2 тисячі всеукраїнських та міжнародних громадських організацій, 192 осередки неурядових організацій закордонних держав в Україні, 108 профспілок та їх об'єднань, 728 благодійних організацій, більше половини з них – міжнародні.

Лавру можуть виключити зі списку спадщини ЮНЕСКО

КИЇВ. – Катастрофічний стан Києво-Печерського заповідника може призвести ближчим часом до виключення Лаври зі списку світової спадщини ЮНЕСКО, повідомив 7 червня генеральний директор заповідника Сергій Кролевець на засіданні Національної комісії у справах ЮНЕСКО, що проходила під головуванням першого заступника міністра закордонних справ України Володимира Огризка. Упродовж останніх років пам'ятки Лаври руйнуються швидше, ніж реставруються. Причин декілька, серед яких – правова неврегульованість статусу заповідника, який не може протидіяти ґрандіозним будівельним плянам міської влади в його охоронній зоні, та інтенсивна господарська діяльність монастиря Московського патріярхату. 23 травня вперше за всю історію Лаври відбувся маштабний обвал у ближніх печерах. Виключення Лаври зі списку культурної спадщини ЮНЕСКО автоматично потягне за собою виключення і Софії Київської, адже 1990 року обидва заповідники було внесено до списку як один об'єкт.

Під загрозою – Києво-Печерська Лавра. Фото: В. Міндель

Президентські вибори – у 2010 році

КИЇВ. – Як заявив голова Центральної виборчої комісії України Ярослав Давидович, наступні президентські вибори мають відбутися не 2009 року, а у січні 2010. За словами Я. Давидовича, у законі „Про вибори Президента України" немає чіткої вказівки про термін повноважень глави держави. Натомість закон містить відсилання до Конституції України, яка визначає, що президента обирають терміном на 5 років, і відлік розпочинається з моменту вступу на посаду, тобто з моменту складення присяги новообраним главою держави. Оскільки інавґурація В. Ющенка відбулась 23 січня 2005 року, відповідно, наступні президентські вибори мають відбутися у січні 2010 року. У той же час, Стаття 103 Конституції України передбачає, що „чергові вибори президента України проводяться в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень президента України".

Населення України зменшується

КИЇВ. – За даними Державного комітету статистики, населення України на 1 травня становить 47 млн. 134 тис. 675 осіб. Чисельність міського населення – 31 млн. 940 тис. 524 осіб., сільського – 15 млн. 194 тис. 151 осіб. Природний приріст населення за січень-квітень поточного року в Україні, як і раніше, неґативний. За цей період в Україні народилося 136 тис. 619 осіб, померло – 285 тис. 868 осіб, зокрема – 1321 дитина у віці до 1 року.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Незгоди...

(Закінчення зі стор. 1)

можна буде перепродати до кінця цього року.

Власники сталевого гіганта „Криворіжсталь" декілька разів заявляли про свою готовість мирним способом полагодити з Урядом контроверсійність первісної угоди.

Ю. Тимошенко не стала прогнозувати нову ціну, яка може бути сплачена за „Криворіжсталь". „Вона буде достойна „Криворіжсталі", і зовсім іншою, ніж штучно занижена ціна, за яку купували підприємство при попередній владі", – сказала Ю. Тимошенко.

Водночас джерела „Української правди" повідомили, що під час зустрічі Ґі Доле дав зрозуміти, що „Арселор" готовий запропонувати за „Криворіжсталь" три мільярди евро. Ю. Тимошенко також повідомила „Українській правді", що підписаний в рамках візити до Парижу протокол з президентом французької компанії „AREVA" Анн Ловержон відкриває можливість для співробітництва з цією структурою. „Започатковується стратегічна співпраця в галузі ядерної енергетики", – сказала Ю. Тимошенко. Як зазначають джерела, домовленість передбачає спільну розвідку на території України уранових родовищ, побудову нових ядерних енерґоблоків тощо.

За матеріялами ЗМІ

Всесвітній економічний форум почався у Києві

КИЇВ. – 16-17 червня в столиці України відбудеться Всесвітній економічний форум – „круглий стіл", присвячений Україні. На ньому буде обговорено інвестиційну привабливість України, перспективи розвитку окремих галузей української економіки, боротьбу з корупцією, розвиток співробітництва між Україною та Европейським союзом, Україною і Росією.

Проведення форуму сприятиме залученню в Україну зовнішніх інвестицій. У форумі візьмуть участь Президент України Віктор Ющенко, Польщі – Олександер Кваснєвський, Литви – Валдас Адамкус, Естонії – Арнольд Рюйтель і Грузії – Михайло Саакашвілі. Михайло Саакашвілі прилетів до Києва вже 14 червня. Президент Росії В. Путін відмовився приїхати до Києва.

В Україну для зустрічей з владою 14 червня прибув Президент Чехії Вацлав Клаус, котрий вже мав зустрічі з Президентом Віктором Ющенком і головою Верховної Ради Володимиром Литвином.

За „круглим столом" зберуться 245 учасників з 32 країн. З них 108 осіб представляють Україну. Разом з президентами до України на економічний форум прибувають численні делеґації чужоземних підприємців.

Загалом на форум зголосилися 145 провідних підприємців світу, 7 голів держав та 10 міністрів, ряд академіків, керівників засобів масової інформації. Преставлені провідні компанії – „Майкрософт", „Шел", „Нестл", „Оракл", „Кока-кола", „Найк", „Дойче банк".

Президент України В. Ющенко виступить на форумі з доповіддю про інвестиційну привабливість України.

Ще у квітні Віктор Ющенко доручив віце-прем'єр-міністрові Олегові Рибачуку провести міжнародний інвестиційний форум 16-17 червня. Виступаючи 5 місяців тому на такому форумі в Давосі, В. Ющенко закликав підприємців відвідати Україну. Він сказав тоді: „Україні потрібно, щоб ви приїхали, зробили інвестиції і допомогли нам стати сильною країною". На думку Президента, проведення форуму в Києві дасть поштовх системному маркетингу України у формі систематичного проведення форумів, конференцій і презентацій України за кордоном для поліпшення її інвестиційної привабливости. „Треба визнати, що образ України за кордоном гірший, ніж реальна ситуація в країні", – сказав він. Гасло форуму „Відкрий Україну!" передає суть імпрези – можливість особисто познайомитися з економічними перспективами та ринковим розвитком України.

WORLD ECONOMIC FORUM

COMMITTED TO IMPROVING THE STATE OF THE WORLD

Всесвітній економічний форум був заснований у 1971 році як незалежна неприбуткова організація з осідком у Женеві, Швайцарія. Форум сприяє поліпшенню світу шляхом залучення провідників до вирішення ґльобальних і місцевих проблем.

Марк Адамс,
директор відділу зовнішніх зв'язків Всесвітнього економічного форуму

Від редакції: Всесвітній економічний форум відкривається в Києві після передання „Свободи" до друку, тому докладну інформацію про нього буде вміщено в наступному числі тижневика.

Конференція...

(Закінчення зі стор. 1)

що особливо важливо, з боку громади, і напрацьовані пропозиції щодо реалізації українсько-американського стратегічного партнерства".

Учасники конференції з української сторони кажуть, що їхня чотириденна робота у Вашінґтоні дала їм можливість з іншого боку подивитись на Україну. Так зокрема вважає голова інформаційного управління Кабінету міністрів України Андрій Масальський: „Коли ми працюємо в Україні, ми живемо в реаліях України. Ми багато чого не помічаємо. Ми звикли до цього. Звичка, це – друга натура, і просто ми часом не бачимо, що реалії, які в нас є, можуть бути не зовсім правильними, а часом – відверто хибними. Звідси ми маємо можливість подивитися певною мірою неупереджено на проблеми і відчути деякі проблемні місця".

Одним з таких проблемних місць, на думку багатьох учасників конференції, є економічна політика українського уряду. Реформам в економічній сфері була присвячена окрема робоча група, один з учасників якої – голова вашінґтонського бюра інвестиційної компанії „Сиґма-Блейзер" Морґан Вільямс сказав: „Усі наші рекомендації є програмою негайних дій для українського уряду. Проблема в тому, що багато з них не втілюється у життя. Уряд суттєво відстає у підготуванні до сесії СОТ, вони не підготували усі документи, не ухвалили необхідних законів. Сполучені Штати розпочали перегляд статусу України як можливої країни з ринковою економікою, і урядові необхідно подати дуже професійний, продуманий документ. Нас дуже непокоїть їхня здатність це зробити... Верховна Рада не ухвалила Закону про права на інтелектуальну власність, що був вкрай важливим для України. Це допомогло б у переговорах із СОТ, це допомогло б двосторонній угоді зі Сполученими Штатами, це допомогло б позбутися поправки Джексона-Веніка. Це був надзвичайно важливий закон, і Рада не змогла його прийняти. Й тепер усі у Вашінґтоні дуже розчаровані, і навіть шоковані через це. З багатьох причин Україна потребує кращого клімату для економіки та підприємництва, і прийняття Верховною Радою даного закону сприяло би цьому процесові. Для того, щоб виконати поставлені завдання, треба зробити усе професійно у відповідності до усіх міжнародних правил та норм".

Президент фундації „Україна-США" Н. МекКонел, яка була організатором конференції, сказала: „Обидві сторони задоволені тим, що їм вдалось висловити свої претензії та побажання одна одній і сподіваються, що такий процес сприятиме конструктивній співпраці. Це перша зустріч спеціяльної комісії, на якій було вироблено дуже конкретні, практичні рекомендації, які, будемо сподіватись, можна буде втілити у короткотривалому і довготривалому періодах".

Конкретні рекомендації для різних секторів, які підготували учасники конференції, мають наступні чотири місяці втілюватись у життя, і вже у листопаді цього року організатори плянують підбити підсумки зробленого.

Мирослава Ґонґадзе,
„Голос Америки"

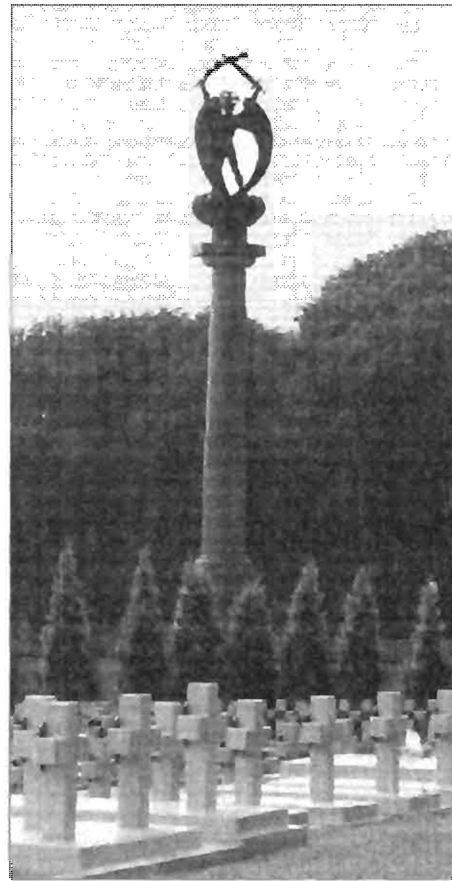
У Львові досягнуто компромісу

ЛЬВІВ. – 13 червня Львівська міська рада нарешті винесла довгоочікувану ухвалу про відкриття польських військових поховань на Личаківському кладовищі (*див.„Свобода" ч.23*). Під час ухвалення цього важливого в стосунках обох країн рішення за його прийняття проголосували 66 обранців із присутніх 76. На сесії були присутніми перший заступник державного секретаря України Іван Васюник, Генеральний консул Польщі у Львові Вєслав Осуховський та представник Міністерства закордонних справ України В'ячеслав Войнаровський. І. Васюник перед голосуванням зачитав звернення Президента до депутатів міськради, в якому Віктор Ющенко ще раз просив їх ухвалити позитивне рішення, оскільки воно сприятиме поліпшенню взаємозв'язків між Україною та Польщею.

Отже, офіційне відкриття польських військових поховань 1918-1919 років відбудеться 24 червня з участю президентів України та Польщі Віктора Ющенка й Алєксандра Кваснєвського. Відповідно до ухвали, в центральній частині поховань буде розміщено плиту з написом польською мовою: „Тут спочиває польський вояк, який поліг за Батьківщину".

Львівські депутати додали також пункт, згідно з яким перед входом на Меморіял УГА та польських поховань встановлять інформаційну таблицю з написами українською та польською мовами: „Тут спочивають українські і польські воїни, які полягли в українсько-польській війні 1918-1919 рр". Єдиним, хто не погоджується з таким розвитком подій, є провідник фракції „Батьківщина" Іван Денькович.

Крім його відвертої позиції „проти", ще дев'ятеро депутатів з числа присутніх просто не взяли участи в голосуванні. На засіданні були і вояки ОУН-УПА, які назвали ухвалу виваженою та компромісною. Олесь Гуменюк, голова Львівського крайового братства ОУН-УПА, зазначив, що це рішення про відкриття цвинтаря є правильним і дозволить зблизитися з нашим найближчим сусідом – Польщею.

Польські військові поховання на Личаківському цвинтарі у Львові 14 травня 2005 р. Урочисте відкриття і освячення польського військового меморіялу і могил воїнів української Галицької армії заплановане на 24 червня.

Фото УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Мертва зона Чорнобиля – нове місце туризму

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – В американському щоденнику „Нью-Йорк Таймс" від середи, 15 червня, на першій сторінці вміщено статтю-розповідь журналіста цієї газети Сі. Дж. Сіверса про те, як мертва зона Чорнобиля стає новою атракцією для туризму. Автор розповідає про те, що туризм обмежений до 19-ми левого простору міста Прип'яті, де з тераси готелю тієї ж назви можна також оглядати лиховісний 4-ий реактор Чорнобильської АЕС. Крім того, розповідається про те, як молоді туристи з Фінляндії зі захопленням розповідають про прогулянку, описуючи свої переживання. В статті зазначується, що тури до Чорнобиля організовані туристичними фірмами зі запевненнями, що радіяція туристичного простору не є небезпечною. Цікавим є також й те, що знімки до згаданої статті в „Нью-Йорк Таймсі" – це праця Йосифа Сивенького, американця українського походження, члена УНСоюзу.

М. Джексона визнано невинним за всіма звинуваченнями

САНТА МАРІЯ, Каліф. – Короля американської поп-музики Майкла Джексона на судовому процесі визнано невинним за всіма 10 пунктами висунутих йому звинувачень у розбещенні неповнолітніх. Таке рішення ухвалила лава присяжних, яка складалося з чотирьох чоловіків і восьми жінок, 13 червня в місті Санта-Марія у Каліфорнії. М. Джексона визнано невинним у спокушуванні підлітка, викраданні підлітка, споюванні алкоголем неповнолітніх, а також за рештою пунктів звинувачення. Мати співака заплакала, коли почула, що М. Джексонові оголосили виправдальний вирок. Судовий процес у справі 46-річного короля американської поп-музики почався ще в листопаді 2003 року. Весь цей час він перебував на волі під заставою у розмірі 3 млн. дол. В ході процесу, який тривав близько двох років, виступили сотні свідків. Глибока тиша запала у судовій залі міста Санта Марія, як було зачитано вирок суду присяжних, що М. Джексон є невинним. По тому довкола будівлі суду лунали вигуки схвалення численних прихильників співака, що зібралися, аби підтримати свого кумира. М. Джексон, який прибув до судової залі блідим і знервованим, залишив приміщення, не зробивши жодної заяви. Судові присяжних забрало 7 днів з тим, аби виголосити вирок у справі М. Джексона. Оглядачі кажуть, що тепер співак має думати над тим, як дати раду своїм багатомільйонним боргам і відродити свою кар'єру.

Прохолодна зустріч Т. Блейра у Кремлі

МОСКВА. – Британський прем'єрміністер Тоні Блейр відвідав Москву у ході підготування до зустрічі „Великої вісімки", що запляновані на 6-8 липня у Шотляндії. Серед ключових питань – угода міністрів країн „Великої вісімки", включно з Росією щодо зменшення боргу країнам, які розвиваються, та посилення праці з виконання Кіотського протоколу стосовно клімату. У Москві, проте, ініціятиви Т. Блейра зустріли без захоплення. На Заході багато хто прихильно сприйняв пропозиції Тоні Блейра, що зустріч „Великої вісімки" списала країнам, які розвиваються борги на суму у 40 мільярдів долярів, тоді як у Росії це не викликало захоплення. Якщо на Заході громадська думка схильна вважати, що допомогу слід надати якщо не в якості історичного боргу, то принаймні в якості гуманітарної допомоги, то росіяни вважають, що вони платили непомірно велику плату від часу Другої світової війни, і тому решта світу заборгувала Росії, а не навпаки. Наступне засідання „Великої вісімки" після британського має відбутися у Москві. Якщо ці та подібні суперечності не будуть залагоджені, то критика, яка лунає на Заході, зокрема у Сенаті США, щодо доречності перебування Росії у „Великій вісімці" лише посилиться. Це був початок дипломатичного турне Т. Блейра, який намагається заручитися підтримкою його плянів для подолання бідности в Африці та глобальних кліматичних змін. Після Росії Т. Блейр відбув до Німеччини, Люксембургу та Франції.

Апатія на референдумі про безпліддя

РИМ. – В Італії 13 червня завершилося голосування у дводенному референдумі, на який винесено питання про можливість послаблення обмежень на лікування безпліддя. Дані вказали, що активність виборців була дуже низька і це стало причиною провалу референдуму. 12 червня голосувало менше 20 відсотків громадян, а 13 червня активність не досягла необхідних 50 відсотків. Референдум розділив Італію на лівих політиків і правих, які сперечалися, як голосувати – ТАК, НІ, чи утримуватися. Ватикан заявив, що виступає проти змін, закликавши до бойкоту референдуму. Неможливість скасувати обмеження розчарує багато італійських подруж, які мають проблеми з дітонародженням і тому змушені звертатися по медичну допомогу за кордоном.

Міністри „Великої вісімки" списують борги найбідніших країн

ЛОНДОН. – Міністри фінансів країн „Великої вісімки" на зустрічі 11 червня досягли угоду про скасування боргових зобов'язань найбідніших країн світу. Британський міністер Ґордон Бравн назвав цю домовленість величезним досягненням. Згідно з угодою, практично негайно буде списано 40 мільярдів долярів, які 18 бідних країн заборгували Світовому банку, МВФ і Африканському банку розвитку. У випадку африканських країн ця сума складає майже третину сукупного державного боргу. Міністри фінансів „Великої вісімки" ухвалили стовідсоткове скасування боргів для особливо обтяжених заборгованістю бідних країн. Завдання пляну полягає в тому, щоб дозволити цим країнам витрачати кошти на охорону здоров'я, освіту і розвиток, а не обслуговувати зовнішні борги. Угоду ще має схвалити зустріч „Великої вісімки", яка відбудеться наступного місяця в Шотляндії. Вона має бути затверджена кожною з країн світових інституцій, що беруть участь у програмі, передусім Світового банку.

Неспокій в Болівії

ЛА-ПАЗ, Болівія. – Парлямент Болівії прийняв 10 червня відставку президента країни Карлоса Меси. Тимчасово виконуючим обов'язки глави держави призначено голову Верховного суду Едуардо Родріґеса. Промовляючи після складення присяги у конгресі, Е.Родріґес, який до цього обіймав посаду голови Верховного суду, заявив, що Болівія заслуговує на кращу долю. Останні декілька тижнів у Болівії не припиняються масові акції протесту. Опозиція вимагає проведення передчасних президентських виборів і справедливого розподілу доходів від продажу природного ґазу. Тимчасовий президент Болівії пообіцяв провести позачергові вибори і сприяти демократичним реформам у спробі покласти край вуличним демонстраціям, які тривають вже кілька тижнів. Водночас провідник лівої опозиції Іво Моралес знов наголосив на вимогах націоналізації нафтогазової промисловости. Демонстранти хочуть повністю нових виборів, конституційної реформи і націоналізації енергетики.

Атлас зі зміни стану довкілля

ЛОНДОН. – Програма з охорони довкілля Організації Об'єднаних Націй видрукувала новий атлас, який ілюструє драматичний, а подекуди – шкідливий вплив людства на світове довкілля. В атласі порівняно супутникові фотографії минулих кількох десятиліть із сучасними зображеннями, де можна побачити швидке зростання основних міст, зменшення південно-американських тропічних лісів, а також зменшення льодовиків та криги на полюсах та у гірських районах. Директор програми ООН з охорони довкілля Клаус Топфер заявив, що атлас показує: битву за стабільне світове довкілля буде, передусім, виграно або ж програно у містах, які споживають велику кількість ресурсів та виробляють великі обсяги сміття та парникових газів. Атлас, що має назву „Одна плянета - багато людей", випущено на відзначення Всесвітнього дня довкілля, який відзначається цими вихідними.

Північна Корея може відновити переговори

ВАШИНҐТОН. – США твердять, що Північна Корея має намір відновити міжнародні переговори щодо її ядерної програми, а Китай каже, що вони почнуться незабаром. Китайський посол до ООН сказав 9 червня, що, на його думку, переговори можуть відновитися протягом тижня, можливо, в Пекіні. Американський Держдепартамент заявив, що Північна Корея натякнула на готовість повернутися до столу переговорів, проте Білий Дім більш обережно зазначив, що про жодну конкретну дату не було домовлено. Речник Держдепартаменту Шон МакКормак сказав: „Північні корейці пообіцяли, що повернуться до шестистороннього переговорного процесу, проте не назвали конкретного часу. Як заявляли Президент та держсекретар, ми хочемо дати шанс дипломатії вирішити питання ядерної програми Північної Кореї. Ми вважаємо, що шестисторонні переговори – найкращий шлях для Північної Кореї покласти край своїм ядерним амбіціям". Південна Корея та Японія досить стримано відреагували на заяву Держдепартаменту США про те, що Північна Корея готова повернутися за стіл переговорів щодо її ядерної програми. Південна Корея зазначила, що робити якісь висновки покищо зарано. Японія висловила сподівання, що Пхеньян повернеться до багатосторонніх переговорів без будь-яких попередніх умов. Переговори, під час яких Китай, США, Японія та Південна Корея намагаються переконати КНДР відмовитися від ядерної програми, призупинилися майже рік тому.

США підтримають Ель-Барадея, якщо домовляться щодо Ірану

НЮ-ЙОРК. – США дають зрозуміти, що підтримають третій термін Мохамеда Ель-Барадея на посаді голови Атомної аґенції ООН, якщо він зробить свою позицію стосовно Ірану більш жорсткою. Адміністрація Джорджа Буша закликала Ель-Барадея піти з посади голови МАҐАТЕ наприкінці його другого терміну цього року. Проте держсекретар Кондолізa Райс заявила, що США можуть підтримати М. Ель-Барадея, якщо вони досягнуть згоди щодо вирішення проблеми ядерних амбіцій Ірану. Раніше М. Ель-Барадей також розгнівав США перед початком війни в Іраку, не погодившись з твердженням, що Садам Гусейн хоче створити ядерну зброю. М. Ель-Барадей, який керує МАҐАТЕ з 1997 року, є єдиним кандидатом на цю посаду.

Г. Солана каже, що „м'яч – на полі України"

СТРАСБУРҐ, Франція. – Европейський союз надасть сильну підтримку зусиллям реформістів керівництва України, заявив 8 червня верховний представник Евросоюзу з питань зовнішньої політики та політики безпеки Гав'єр Солана. „Взаємини ЕС і України – дуже близькі і продовжують поглиблюватися", - сказав Г.Солана. Він також назвав Плян дій ЕС-Україна „дорожньою картою на подальші роки". За словами Г.Солани, „після імплементації цього документу і на підставі оцінки досягнутого просування ми зможемо рухатися вперед навіть з глибшим рівнем партнерства". Представник ЕС також нагадав, що „плян дій припускає заміну теперішньої угоди про партнерство і співпрацю новими договірними взаєминами у висліді його виконання". „Майбутнє наших взаємин залежить насамперед від України та її успіху в здійсненні реформ", - підкреслив Г.Солана, додавши, що „ці реформи і українська демократія визначать суть нашої співпраці. М'яч - на полі України. Я впевнений, що відданість реформам і демократії адміністрації Президента Віктора Ющенка і прем'єр-міністра Юлії Тимошенко дасть можливість Україні рухатися вперед обраним шляхом", - зазначив він. „ЕС також ініціював процес запрошення України для приєднання до загальних позицій ЕС щодо міжнародних справ". Це, як він підкреслив, „є чітким сигналом нашого бажання розвивати наше партнерство і працювати разом на міжнародній арені".

За матеріялами ЗМІ

Яким буде...

(Закінчення зі стор. 1)

тячого життя. Батьки оточили Олену Кицюк, представника Посольства України в США, яка проводила реєстрацію. Всі хотіли поспілкуватися, розповісти про діточок, про те, як вони ростуть, розвиваються, про їхні успіхи з минулого року (деякі сім'ї були на такій зустрічі рік тому). Програма, яку підготувала Марта Лиско разом з посольством та генконсульством, була орієнтована на дітей, але й батьки багато чого могли навчитися. Презентація української кухні, коли дітки самі вчилися ліпити вареники та робити голубці, додасть страв до меню американських сімей, котрі намагалися не пропустити жодного слова з розповіді головного кухаря „Союзівки" Андрія Соневецького про те, як все готувати. А як смачно діточкам було потім їсти власноручно зроблені вареники!

Лекції виготовлення писанок та віночків прикували увагу дітей, які сиділи та слухали розповіді викладачів Б. Пузик, Маї та Рути Лев. Діти підштовхнули батьків до крамнички, де вони могли придбати собі на згадку ті ж писанки, віночки, книжки та різноманітні пам'ятки.

День пролетів, як хвилина, і ось вечірній концерт дитячого танцювального гурту та співучі сестри Павлишини, які зачарували дітей, а потім підняли їх до танцю. Ніхто і не помітив, як сплив час. Діти та їх батьки розійшлися відпочивати, щоб наступного дня знову поринути у світ української культури. Лекція бандури, яку наступного дня провела Оля Фриз, та школа танцю у виконанні хлопців та дівчат під керівництвом Андрія Оприска вкотре підтвердили, що діточкам дуже близький український дух. Вже після 15-хвилинного тренування хлопчаки почали хвацько виконувати фігури гопака, а дівчатка танцювати коломийки. Батьки та діти були просто в захваті.

Приємно, що батьки допомагають дітям не забувати українське коріння. Приємно, що ініціятива зустрічей на „Союзівці" знайшла відгук в серцях Богдана Кекіша від Кредитівки „Самопоміч" в Ню-Йорку та Стефана Качарая від УНСоюзу, які матеріяльно допомагають в організації таких заходів, а співробітники посольства та консульства намагаються відслідковувати долі дітей, що прибули до США, допомагати сім'ям порадами, спілкуватися з сім'ями, організовувати різноманітні заходи. Та любов до дітей, ентузіязм, бажання нести українську культуру консулів Олени Кицюк та Андрія Наджоса, не безмежні, вони не можуть охопити всі сім'ї. До речі, держава не передбачає проведення подібної роботи.

Але для того і є українці Америки, для яких доля 5 тисяч маленьких українців має значення. Має значення те, що новий образ України в США формується не лише виступами Президента та Помаранчевою революцією, а тими тисячами американських сімей, які будуть розповідати, що у них є дитина з України, що вони товаришують з українською громадою Америки, яка завжди підтримує, допомагає. Так, ці сім'ї оточують дітей турботою та батьківською ласкою, але діти стануть американцями, якщо тепер, поки вони ростуть, не вкласти в них любов до України, їхньої батьківщини.

Настав час створити діючий культурний центр, куди могла б звернутися будь-яка родина, щоб дізнатися більше про батьківщину їхньої дитини. Родини адоптованих дітей вже створили багато груп в Америці, де вони спілкуються, згадують свої поїздки в Україну, але не знають, де можна отримати бодай краплину української культури для своїх дітей.

Лекції музики дає Оля Фриз

Мистецтво писанки – дотик до прекрасного

Ох і смачні вареники зроблені власними руками!

Консул Андрій Наджос та радник посольства Наталка Голуб готують ігрові майданчики

Учасники дитячого танцювального колективу

Вчимося танцювати гопака

Конституція Европи і Україна

На референдумі 29 квітня Франція відхилила проєкт конституції Европейського союзу. За нею проти проєкту висловилася Голяндія. Ситуація з законодавчим об'єднанням Европи ускладнилася. Політичні аналітики визначають три головні недоліки проєкту. Першим є метод впровадження конституції. Проєкт підготувало коло еврократів кабінетним способом, не враховуючи реалій життя. У його редагуванні мали б узяти участь нові члени спільноти, які недавно звільнилися з-під комуністичного панування. Саме вони краще від інших усвідомлюють небезпеку централістичних проєктів „ідеальної держави", накидання іншим народам рішень панівного устрою без врахування думки цих народів. Помилкою був і прискорений темп впровадження конституції ледве через рік після прийняття до спільноти десяти нових членів, значно відсталіших у розвитку, бідніших. Спершу мали бути вжиті дієві заходи щодо інтеграції цього поповнення, наближення життя в цих країнах до рівня розвинутих держав. Прийняття спільної для всіх конституції неминуче призвело б до конфлікту всередині Европейського союзу. Третє – розміри самого проєкту, який складається з 450 статтей і кількох тисяч параграфів, охоплює геть усі площини суспільного життя – від вилову риби до вирубування лісів. Такий проєкт створює уявлення недемократичного нав'язування народам волі невеликої групи бюрократів.

Відхилення проєкту означає для України сповільнення й так невисоких темпів наближення до членства в ЕС, оскільки найближчим часом Евросоюз буде зайнятий вирішенням внутрішньополітичних проблем, підтримкою розхитаної европейської ідентичності. Навряд чи в такій ситуації обговорюватимуться перспективи приєднання до Евросоюзу будь-яких країн. Втім міністер закордонних справ України Б. Тарасюк в інтерв'ю агенції „Інтерфакс-Україна" 30 травня сказав, що хоча результати референдуму загальмують подальший інтеграційний процес в ЕС, але для України та її перспектив на членство в ньому безпосередніх наслідків вони не матимуть. Аби так сталося!

Газета „Аргументи і факти" (Київ) висловила припущення, що Польща та балтійські країни після вступу до ЕС стали підтримувати інтереси США, що суперечило прагненням Франції та Німеччини бути в ньому провідниками, а тому Франція виявилася не зацікавленою в дальшому розширенні ЕС. Тож Західня Европа з побоюванням ставиться до плянів України найшвидшого вступу до ЕС. Інші аналітики натякають, що французи бояться опинитися в єдиному державному об'єднанні з Туреччиною і Україною через їхню бідність.

Водночас зустріч провідників урядів СНД в Тбілісі (*„Свобода", ч. 23*) за участю прем'єр-міністра України на тлі кризи в Евросоюзі набирає особливого значення, адже про повноправне членство в ЕС України, Грузії та Молдови тепер можна надовго забути, а Єдиний економічний простір має реальні перспективи. Щоправда, з вигодою для Росії, яка може скористатися проблемами всередині ЕС, щоб знову оточити себе колишніми „соратниками". На жаль, імперські амбіції швидко не зживаються. Отже, шанси ЕС на проведення єдиної зовнішньої політики, про що так мріяли в Парижі та Берліні, істотно послабшали, Европа дещо здала свої позиції перед Америкою.

Президент Інституту масової інформації Алла Лазарєва висловила 4 червня інший погляд на події в Европі. Вона звертає увагу на багаторічну конкуренцію між британською моделлю розвитку ЕС та континентальною, мотором якої традиційно виступали Франція і Німеччина, тож оскільки остання концепція на референдумі зазнала поразки, а з липня нинішнього року Великобританія заступає президентствувати в ЕС, Лондон одержує нагоду зміцнити свій проєкт. Алла Лазарєва радить Україні, беручи до уваги лондонський погляд на ЕС, спробувати запустити в дію перспективні економічні проєкти і переконати Европу, що Україна – вигідний, корисний партнер з привабливими ринками. Українським капіталом залишається той позитивний заряд симпатій, який створила в суспільній думці Помаранчева революція. Цим варто скористатися.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „героя" під парасолькою

Коли пишемо ці рядки у вівторок, 14 червня, усі засоби інформації в США, усі т. зв. „новинки" на телебаченні чи в радіо переповнені однією, сьогодні найважливішою вісткою: широковідомого співака Майкла Джексона лава присяжних звільнила від звинувачення, що він мав сексуальні стосунки з неповнолітним та частував його алькогольними напоями.

Вісім жінок і четверо чоловіків упродовж тридцяти годин думали-гадали над остаточним рішенням, і вирішили, що прокуратура не представила досить переконливих доказів, щоб засудити Джексона.

Треба було бачити незрозумілу для мене, просто надзвичайну радість сотень молодих осіб, що очікували рішення суддів не одну годину біля судових будівель, хоч на обличчі звинуваченого не можна було побачити такої самої радости. Дивна це постать – цей прославлюваний та обожнюваний певною частиною молодих людей Джексон, цей „герой", в якому, до речі, немає нічого, що можна окреслити „геройством", за винятком слави популярного співака і доволі дивної поведінки та способу життя. Але для певної частини американської молоді, та й для багатьох старших, він – герой. Приймають його і поведінку, і спосіб життя, і його дивну постать з блідим обличчям, яке не терпить сонця і тому завжди тепер ховається під парасольку. Як інакше можна пояснити вияви неймовірної радости у сотень молодих американців, що терпеливо чекали останні дні під судом на вислід нарад суддів і проголошення присуду?

На вістку про повне звільнення Джексона співам, танцям і крикам не було кінця. А їхній „герой" вийшов зі суду, як завжди, з блідим, мовби пудрою присипаним обличчям, на якому не можна було прочитати ніякого зворушення, оточений своїми „опікунами", що постійно тримають над ним відкриту чорну парасольку.

Спостерігаючи цю дивну постать, яка тепер постійно з приводу судового процесу перебувала на овиді, ставимо собі запитання: що стало причиною його популярности, навіть тепер, коли він вже давно залишив свою співочу-артистичну кар'єру?

Що спонукає такі великі групи молодих людей довгими годинами чекати на появу Майкла? Чому в нього тепер завжди кам'яне обличчя, на якому не можна прочитати ніяких почувань? Кам'яна маска під чорною парасолькою... Герой чого? Чи просто актор щоденного життя? Що зробило його „славним" і що тримає його таким до сьогоднішнього дня? Десятки запитань насуває оця дивна постать – але відповіді на них не знаходжу.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Сій радість – пожнеш вдячність

Люба Мазяр серед дітей

В Івано-Франківську малозабезпеченими дітьми в Україні опікується Люба Мазяр з Бергенфілду, Н. Дж. Народилася вона у Венесуелі, куди еміґрували її батьки – вихідці з України. Люба Мазяр створила організацію допомоги дітям і назвала її „Сій радість". Фактично це організація в одній особі, на прохання якої відгукуються десятки людей, не байдужих до долі маленьких українців.

Спочатку пакунки з одягом, взуттям, іграшками надходили безпосередньо на адреси потребуючих. Та під час однієї з поїздок до Івано-Франківська Люба Мазяр познайомилася з представниками фонду „Руки допомоги". Відтоді благодійна діяльність американської організації набула більш організованого характеру. Завідувачі шести дошкільних закладів міста складають списки дітей, які потребують гуманітарної допомоги, а Люба Мазяр бере на себе всі клопоти, пов'язані з її збиранням та відправленням.

Ірина Шалкітене,
Івано-Франківськ

Відбудуймо спалену семінарію в Луцьку

Волинська духовна семінарія УПЦ Київського патріархату в Луцьку переживає тяжкі часи за її активну участь в Помаранчевій революції. Під час виборчої кампанії викладачі і семінаристи були спостерігачами на виборах в Полтаві. Коли влада зфальшувала вислідu виборів у другій турі, семінаристи, разом з іншими організаціями молоді, створили в центрі Луцька наметове містечко, комендантом якого став випускник семінарії Михайло Вітрук.

В будівлях семінарії був обладнаний пункт медичної допомоги, в їдальні цілодобово харчувалися учасники Помаранчевої революції. Викладові залі та гуртожиток стали місцем відпочинку для молоді. Там же ця молодь могла просушити свою промоклу одежу і взуття, обігрітися від холодної, снігової погоди.

За активну участь семінарії в Помаранчевій революції прихильники колишнього режиму в Україні вночі, 30 березня, підпалили будинок семінарії. Тепер приміщення семінарії та гуртожиток непридатні для вжитку. Уряд України, хоч прихильно ставиться до семінарії, але не має фінансових засобів, щоб допомогти їй. З тих самих причин УПЦ Київського Патріярхату також не може прийти семінарії з допомогою.

Митрополит УПЦеркви в США Константин благословив Товариство св. Андрія провести збірку грошей на відбудову семінарії УПЦ КП в Луцьку, щоб до 1 вересня була можливість відбудувати будинки для продовження навчання. На допомогу семінарії Товариство св. Андрія вже вислало перших 1,000 дол. із 50 тис., потрібних на перебудову.

Товариство св. Андрія звертається до всіх людей доброї волі із закликом про допомогу. Просимо вислати вашу пожертву ще сьогодні на адресу: St. Andrew's Society, 1023 Yorkshire Dr., Los Altos, CA 94024. Ваша пожертва звільнена від податків.

Михайло Герець,
Володимир Бакум,
Ратерфорд, Н. Дж.

Безпідставне звинувачення

13 травня, у 19-му числі, „Свобода" в статті „Роман Зварич звинувачує „комсомольців" і діяспору" газета помістила заяву міністра юстиції України Романа Зварича на прес-конференції у Києві, в якій він звинувачує українську діяспору у втручанні в його особисті справи. Звинувачення, між іншими, узагальнене і не дає конкретних доказів.

Наша діяспора живе у демократичній країні, де кожна людина має право на власну думку і дію, за яку вона особисто відповідає, а не загал суспільства, непричетний й до цієї справи. Звинувачення загалу діяспори з боку Р. Зварича, не обґрунтоване конкретними фактами, є не тільки безвідповідальним, образливим, але і незаконним.

Ірена Ільницька,
Філядельфія

Українцям в Росії дозволено тільки співати

8 травня, готуючись до святкування до „60-річчя Перемоги радянського народу у Великій вітчизняній війні", російське телебачення показало сумнівну програму Світлани Сорокіної про участь українців в обслуговуванні фашистських концтаборів, зокрема про „справу Дем'янюка". При цьому не було жодного спогаду, ніяких суджень про 8 мільйонів жертв українського народу у тій війні, про жертви індустріялізації першої і другої п'ятирічок, про „освоєння" Півночі і Сибіру „куркулями" з України, про участь української молоді у „перетворенні цілинних земель на другу житницю СССР", про внесок українців у післявоєнне відродження СССР, у космічні досягнення СССР...

Яку мету ставили організатори телевізійної програми? Відповідь на це питання, швидше за все, варто шукати в сучасних російсько-українських взаєминах. Очевидно, нам скажуть, що, по-перше, російські ЗМІ вільні у виборі тематики, а по-друге, що програма „своєчасна" і „повчальна", особливо напередодні свята і з метою виховання почуття патріотизму в нинішньої російської молоді, що не відає ні про героїв війни, ні про ролю народів СССР у цій війні.

Напередодні свята навряд чи вдасться назвати хоча б одну програму на російському телебаченні, у якій би висвітлювалася роля колишніх союзних республік у досягненні перемоги над фашизмом. Такі програми були відсутні. Так само можна оцінити і святкування Дня перемоги. Лише білі шапки, сірі тюбетейки і чорні ковпаки дев'яти середньоазіятських старійшин-аксакалів на трибунах Красної площі, а також відкриття президентом Казахстану двох погребь героям-панфіловцям на підмосковній землі, споруджених на кошти Республіки Казахстан, нагадали про цю незавидну, з погляду організаторів свят, ролю народів СССР у тяжкій війні.

По-своєму відзначилася і суспільно-політична газета „Рускій вѣстник" Міжнародного фонду слов'янської писемности і культури, що присвятила в передсвятковому ч. 9 „братерській" Україні матеріял під назвою „Бандерівський шабаш на Арбаті". Поширення українських пісень і танців у Росії, говориться у ній, є єдиним завданням і вкладом українців у становлення російської держави. І ніякої самодіяльности поза цим. Усе, що поза цим, то „збіговисько", „чума", „відморозки". З урахуванням цього, на думку автостатті, повинна будуватися праця і випливати завдання „Українського культурного центру на Арбаті", який, як вони пишуть, „формально є власністю України". А щоб всі все зрозуміли правильно, газета і автори просять вважати свою публікацію офіційним зверненням в правоохоронні органи Російської Федерації, вказавши для прокуратури адресу УКЦ: Москва, Арбат, будинок 9.

Не викликає сумніву джерело такої погодженості програм „вільних" російських засобів масової інформації – телебачення і преси – напередодні та під час святкування 9 травня.

Хотілося б відзначити наступне. У сучасній Росії, у тому числі в Москві, українці позбавлені всяких можливостей користатися правами т. зв. „культурної автономії". Український культурний центр на Арбаті справді є власністю України і не призначений бути клюбом для українців – громадян Російської Федерації. Товариство українців Москви „Славутич" мало для зібрань підвал, що існував у перші роки реформ, але було ліквідований при знесенні будинку, а майно його зникло. Тому в українців Москви немає умов не тільки для „поширення пісень і танців", але і для елементарних форм спілкування. Питання про виділення приміщення для української бібліотеки в Москві не вирішується понад п'ятнадцять років.

Таке становище української громади підтверджується і публікацією в „Руском вѣстнике". Її автори приписують праці українських громад „щільну завісу скритности (конспіративности?)", „політичну орієнтованість", закликають російську владу звернути пильну увагу, як вони пишуть, на „це осине гніздо українського націоналізму на Арбаті, у самому центрі Москви", переконуючи владу Росії, що тут „під диктування провідників українських націоналістичних організацій з Канади" проходило „збіговисько антиросійських націоналістичних сил" (тобто конґрес Об'єднання українців Росії) з метою поширення „жовтогарячої чуми" і підготування „березової революції в Росії".

Можна було б і далі перелічувати вигадки авторів звернення в правоохоронні органи Російської Федерації. Але в цьому немає потреби. Важливо інше. Те, як бачать автори українців і їхнє національне життя, культурні запити українців Росії, на жаль, є способом мислення багатьох російських чиновників, що нав'язують свої погляди населенню Росії. Такі умови „культурної автономії" є повсякденними для українців у Москві та Росії. Можливо, О. Бакланов (колишній секретар ЦК КПСС) і М. Луньов (представник Донбаського земляцтва), як організатори звернення, не в змозі відчути і зрозуміти дійсне становище українців у Москві та Росії. Їм складно зрозуміти ностальгію українців за своєю Батьківщиною, тугу за рідним словом. Цьому не навчиш, якщо батьки не навчили в дитинстві.

Олександер Винниченко,
Москва

Нам допоміг ЗУАДК

Як фінансовий керівник нижнього наметового містечка на Хрещатику, висловлюю щиру вдячність за підтримку активних учасників Помаранчевої революції в Києві, за передані нам медикаменти, продукти харчування, теплі хутряні куртки, харчові термоси, тютюнові вироби, новорічні подарунки. Все це ми отримали через філіял ЗУАДКу в Києві.

Андрій Первак,
Київ

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Українська громада провела у Божу вічність колишню радну УНСоюзу Варку Бачинську

Ніхто не знає ні дня, ні години, коли Всевишній покличе стати перед Його маєстатом. Це можна сказати й про несподіваний відхід у Божі засвіти Варки Бачинської, з дому Цьолко. Покійна Варка активно готувалася до конвеції Союзу Українок Америки, що мала відбутися в кінцевих днях травня 2005 року у столиці штату Ню-Йорк - Олбані. Та їй, несподівано, було суджено у пополудневих годинах 10 травня, на 72-му році трудолюбного життя, стати перед престолом Всевишнього. Як говориться у похоронній пісні: „Ще вчора жив і був здоров, і мрії золоті, сьогодні мрії ці лежать вже у гробі".

Сумна вістка про несподівану смерть Варки сколихнула українською громадою метрополії Ню-Йорку, а також сягнула України, бо ж покійна була активною і видною в організованому українському громадському і політичному житті.

Покійна Варка народилась 1 лютого 1934 року, у Тернополі. Її батьки – Михайло і Катерина Цьолки.

Під кінець Другої світової війни, перед другим приходом більшовиків на західні землі України, батьки Варки долучились до великого ісходу з рідних країв – у табори для втікачів. У Міттенвальді, в західній Німеччині, втратила маму і стала півсиротою. Дальше шлях вів до гостинної землі Вашінгтона - США. Родина Цьолків поселилась у штаті Ню–Джерзі. Тут, у Джерзі–Сиmі, Варка закінчила „гайскул", і почала працювати в Українському Народному Союзі. Заробляючи на хліб насущний наполегливо поглиблювала свої знання.

На двадцятому році життя, в 1954-му, Варка одружилась з Яремою Бачинським. Молоде подружжя поселились у Ню-Йорку. Господь нагородив їх сином Яремою, який вже від довшого часу живе в Україні, з дружиною Інною, двома синами і донечкою.

Довгі роки Варка працювала у відомій подорожній фірмі Кобаснюка, під керівництвом Віри Шумейко. Варка була душею цієї фірми, зокрема коли ідеться про організування групових летунських турів, особливо ж в Україну. До речі, ці групові тури до тодішнього Радянського Союзу не тільки приносили добрий прибуток, але водночас виконували українське політичне завдання, бо сприяли просочуванню інформації про українську діяспору і про розвиток життя в Україні. Варка часто сама провадила такі тури в Україну. Це давало їй можливість зустрічі з певними людьми в Україні. Її працю в цій ділянці влучно підкреслила у прощальному слові Марійка Гельбіг, власниця подорожньої фірми „Скоп", прочитавши кілька зворушливих листів-співчуттів від осіб з України, які знали покійну. Це свідчить про її близькі зв'язки з Україною, про корисну і ще не оцінену належним чином працю покійної.

Св. п. Варка Бачинська

На пропозицію голови УНС Івана Флиса, Варка Бачинська почала знову працювати у цій найстаршій українській установі і при тому довгі роки була секретарем 184-го Відділу УНСоюзу, а також членом Головного уряду УНСоюзу від 1998 до 2004 року. Слід підкреслити, що Варка належала до особистостей з винятковим організаційним хистом. Всюди, де вона працювала, старалась в життя установи запроваджувати іновації, новизну, кращу перспективу. Ці прикмети у житті покійної були домінуючими. Вони зокрема були помітними на полі громадської праці, особливо в Союзі Українок Америки.

Варто також пригадати її участь у комітеті для відзначення Тисячоліття хрещення Руси-України. За її ініціятивою були виготовлені відповідні до змісту святкування окремі, великого формату плякати і розміщені на видних місцях. За кожне доручення чи обов'язок покійна бралася з такою сумлінністю, енергійністю і відповідальністю, що можна було бути певним в її успіхові.

В Союзі Українок Америки вона займала різні пости, була головою округи СУА в Ню-Йорку. Була одним з ініціяторів заснування 83-го Відділу СУА, що у свій час називався „молодечим", і його першою головою, властиво – була душею цього відділу. Кожного року 83-ій Відділ влаштовував „Гарбузову вечірку", на які Варка приготовляла особливі фейлетони побутово-саркастичного і гумористичного характеру. Це був ще один її яскравий талант.

Відійшла від нас мила і товариська людина. Тому 15 травня у похоронних відправах взяла участь численна громада. Після Панахиди, яку відправив парох церкви св. Юра о. Вернард Панчук у співслуженні о. диякона Юрія Малаховського, отець Вернард попрощав покійну від парафії. Від Союзу Українок Америки прощала голова Ірина Куровицька, від 83-го Відділу тепло згадувала про покійну редактор журналу „Наше Життя" і голова того ж відділу Ірина Чабан. Надія Савчук прощала від Українського Народного Союзу. Також, як вище згадано, прощала Марійка Гельбіґ. Син Ярема від імені родини щиро подякував присутнім за молитви і за вислови співчуття. У понеділок вранці, 16 травня, була відправлена заупокійна св. Літургія, при численній участі друзів, близьких і знайомих, під час якої о. Вернард попрощав у Божу вічність покійну, а родині висловив глибоке співчуття. Поминки відбулись у ресторані Українського Народного Дому. Син Ярема зі щирим зворушенням подякував усім за участь у поминках і молитви за спокій душі мами. Відійшла у Божі засвіти працелюбна, мила і чесна людина, українська патріотка, яка жила у громаді, з громадою і для громади.

Вічна їй пам'ять!

Микола Галів

Календар подій 2005р.

12 - 17 ЧЕРВНЯ – Конференція Клюбу Сеньйорів Українського Народного Союзу.

18 ЧЕРВНЯ – Весілля.

19 ЧЕРВНЯ – День Батька на Союзівці.

25 ЧЕРВНЯ – Весілля.

26 ЧЕРВНЯ - 3 ЛИПНЯ – Перший табір Пташат.

26 ЧЕРВНЯ - 8 ЛИПНЯ –Тенісовий табір для дітей, віком від 10 – 18 років.

27 ЧЕРВНЯ - 1 ЛИПНЯ – Exploration Day Camp-Session #1, for ages 7-10.

1 ЛИПНЯ – Tiki Bar – грає оркестра „Луна".

1 - 4 ЛИПНЯ – Святкування Дня Незалежности.

2 ЛИПНЯ – Забава при звуках оркестри „Луна" і забава для молоді до звуків „Грім" і DJ.

3 ЛИПНЯ – Забава.
Мистецька виставка Діяни Шмериковської із серії „Український танець в малярстві"; виставка герданів і фотографій Романки Заяць.

3 - 10 ЛИПНЯ – Другий табір „Пташат".

4 - 8 ЛИПНЯ – Exploration Day Camp-Session #2 for ages 7-10.

8 - 10 ЛИПНЯ – Ukrainian Language Immersion Weekend offered at State University of New York at New Paltz.

10 - 16 ЛИПНЯ – Discovery Camp-Session #1 for ages 8-12.

17 - 22 ЛИПНЯ – Перший табір Чемного для дітей віком 4 – 7 років.

17 - 23 ЛИПНЯ – Discovery Camp Session #2, for ages 8 – 12. Adventure Camp-Session #1 for ages 13 – 16.

22 - 24 ЛИПНЯ – Ukrainian Language Immersion Weekend offered at State University of New York at New Paltz

24 - 29 ЛИПНЯ – Другий табір Чемного для дітей віком 4 – 7 років.

24 - 30 ЛИПНЯ – Discovery Camp Session #3, for ages 8 – 12. Adventure Camp-Session #2, for ages 13 – 16.

24 ЛИПНЯ - 6 СЕРПНЯ – Teachers Seminar, Ukrainian Educational Council of New York City.

29 - 31 ЛИПНЯ – Загальноосвітній УПА вікенд призначений для ознайомлення упівського життя.

30 - 31 ЛИПНЯ – Упівська виставка в бібліотеці.

31 ЛИПНЯ - 5 СЕРПНЯ – Scuba Course for ages 12 and up.

1 - 5 СЕРПНЯ – Тиждень гри в голф.

5 СЕРПНЯ – Кабарет Рона Когута і його групи.

5 - 6 СЕРПНЯ – Мистецька виставка кераміки Диці Ганушевської.

5 -7 СЕРПНЯ – Sports Jamboree Weekend.

6 СЕРПНЯ – Пополудневий концерт „Бараболі" і кабарету Рона Когута з його групою. Забави – оркестри „Грім" і „Буря" у Веселці і на терасі.

7 СЕРПНЯ – День „Союзу Українок" і не-дільний концерт.

7 - 20 СЕРПНЯ – Український танцювальний табір.

13 СЕРПНЯ – Вибір „Міс Союзівка". Забава до звуків оркестри „Темпо".

19 - 20 СЕРПНЯ –Виставка картин родини Козаків.

20 СЕРПНЯ – Концерт танцюристів – учасників таборів. Забава до звуків оркестри „Фата Моргана".

27 СЕРПНЯ – Весілля.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ ПОШУКУЄ ЧЛЕНІВ, ВЛАСНИКІВ ВИВІНУВАЛЬНИХ ГРАМОТ, ЯКИМ НАЛЕЖАТЬСЯ

ЗВОРОТИ ВИВІНУВАЛЬНИХ СУМ (ENDOWMENTS)

За інформаціями просимо звертатися до секретаря відділу, або до Головної Канцелярії

Згідно зі стейтовими забезпеченевими законами грошові звороти вивінувальних грамот мусять бути своєчасно виплачені. В іншому випадку ці гроші УНСоюз мусить передати стейтовим властям. Щоб ці гроші були належно виплачені Головна Канцелярія пошукує власників вивінувальних грамот і звертається до читачів наших видань, яким є відомі адреси осіб у поданому внизу списку повідомити Головну Канцелярію Українського Народного Союзу на число: 1-800-253-9862

Прізвище, ім'я	Число грамоти	Відділ
ALEXSON ADRIAN R	J087249	432
ALEXSON MELANIE J	J088293	432
ALFAWYCKY KATHERINE	A175944	153
ANUSZKIEWICZ M	A187439	316
ARSENAULT S J	A167318	445
BAKOVYCH A	A185988	488
BARDYGULA R M	J097083	086
BAZARKO VOLODYMYR	A183285	112
BEKERSKI L	A187682	484
BEZDUCH PAWLO P	A188109	316
BILYJ HELENA	A186750	206
BILYK MARIA	A188264	025
BINKOWSKI A J	J098587	067
BOCHNO JOHN	A169606	316
BOCHNO JOLANTA	A169607	316
BOERSEMA LAURA A	J097088	452
BONK MYRON	A180579	432
BORADIAK J G	A188399	045
BORODIAK I A	A188398	045
BOS ELIZABETH A	A162436	184
BOSY HELEN	A187988	343
BOULANGER ROBERT P	A179074	206
BOURAK A	A181364	412
BREGENT DOMINIQUE	J089630	184
BREZNICAR M	A184048	461
CANNEY LINA L	J100810	293
CAP DEMETRIUS E.	A188148	059
CEHLANYK MARY	A179373	367
CENTORE C T	A187942	414
CHOMANCZUK S M	J097521	005
CHORNY CORNYLO	A185481	005
CYMBALA MYRON	A164531	452
CZERNYSZ N	A993795	461
DAVIDSON THOMAS W	J099485	045
DEJNEGA N	A128165	432
DERHAK MARTA E	A190805	277
DIACHUK REMIGIA G	A169343	432
DOWZYCKY NATALIE N	J098627	271
DUSYK OLGA E	A148549	444
DZERA MD OLEH	A182614	316
EDYNAK GLORIA Y	A187823	238
ELIASHEVSKY A	A167477	399
ELKIN JEFFREY J	A185314	113
ESTOK MICHAEL	J102532	155
EVASEW S	A187554	321
FEDIN MARY A	J098728	397
FEDORJAKA JOHN	A188279	316
FEDUSCHAK V E	A161114	444
FELDMUS NADINE MARIE	A188077	155
GLEMBOCKI RENEE ALEXANDRA	J099638	486
GUARINI A K	J098774	083
HACH THOMAS M	J099347	473
HANCHARYK IRENE	A127021	277
HANCHUK BOHDAN	A175081	465
HARASYMCHUK REV T T	A161857	412
HECHT MARILYN	A140659	364
HIRNIAK TARAS	A179827	194
HISHCHAK A M	J095299	466
HISHCHAK D E	J092887	466
HLUCHANIUK EVHEN	J088597	407
HOLOYDA BRIAN J	J099764	399
HOTRA PETER	A186541	316
HUWEL DANIEL J	A186149	172
INCLIMA JENNIFER C	J091049	316
JACENKIW TATIJANA	A186150	172
JAEGER JOHN	A162631	414
JARESKO MARY	A187376	114
KACZMAR STEPHEN	A186543	316
KALYNA NICHOLAS	A179974	267
KARDASHINETZ MICHELE C	J097298	025
KEFOR M C	A187671	025
KING PENELOPE D	A172072	367
KLEBAN PETER J	J100946	076
KLYMUK ROKSOLANA C	A179675	005
KONOWKA LARYSA R	J099508	094
KOT MATTHEW WILLIAM	J098374	155
KOTLARCHUK IHOR	A188232	008
KOTYS WASYL	A187188	042
KOWAL DAMIAN	J086803	016
KOWAL MYROSLAW	A173056	465
KOWALENKO VICTOR B	A181699	293
KRAMARCHUK ALEXANDER R	J102071	367
KRIL L	J097348	005
KRUCHOWY LESIA A.	A188125	042
KRUZYK DANA	A127919	432
KRYNSKI ANDRE	A140329	473
KUBICHKA BARBARA	A188408	486
KUCHAR ANDREW M	A093924	005
KUN J L	J097342	206
KUPCZAK MICHAJLO	A174837	465
KURCZAK KATERYNA	J100291	327
KUZYSZYN ADRIANA STEFANIA	J098149	450
LAZIRKO NATALIA M.	A188127	076
LEMKO JERROLD	A174843	444
LEWITZKE KATHERINE A	J098915	175
MARVIN WALTER M	J092960	217
MASLOWYCZ MARK T	J087484	005
MAZIAR LUDMILA	A188159	114
MEDYNSKY PETRO A	A187829	005
MELNYK MICHAEL J	J085248	461
MICHAILUK BOHDAN JAROSLAW	J098482	473
MITCHELL AMANDA M	J096153	165
MONGILLO ANTHONY	J099243	094
MOROS M	A187265	466
MYCHAJLONKA IHOR	A185773	316
MYKYTYN WIRA	A178631	412
MYSKO CHRYSTYNA	A165872	194
NAUHOLNYK STEPHANIE	A135234	266
NAUMENKO IGOR	A188320	214
O,KONSKI PETER J	A186891	231
OLANICK MAURICE K	A122471	432
OLYNYK ERIK STEPHEN	J098852	465
OSYPOWICH TANIA	J099305	432
PADUCHAK JOHN E	A186917	316
PALMER PAUL M	A185707	113
PEAKER P C L	J097041	461
PESKAR K G	J095509	240
PETERSEN LUBKA	J096774	445
PONOMARENKO IHOR	A185650	025
PRIATKA JURIJ S	A188317	130
PRYMA J I	A188388	399
PRYMA O	A188343	399
RABKEWYCH MICHAEL J	J097179	088
REGETS ROBERT T	A144928	038
RIZNYK ADRIANA	J096969	221
ROBERTS JAMES	J086409	293
ROBERTS JOHN C	A162059	293
ROBERTS JULIA M	J086414	293
ROBERTS MARK	J086411	293
ROBERTS PAUL	J086410	293
ROBERTS TIMOTHY	J207584	372
ROIK R S	J096886	155
ROMANOW R	A154634	444
ROMANYSHYN LESIA O	J088843	445
ROMANYSHYN NESTOR T	J086929	445
RONDIAK PETER B	A187623	287
RUDY JOSEPH J	A187724	316
RULE SCOTT E	J097115	045
RUOFF VAL W	A188397	316
RUSHINKO BEVERLY	A176068	444
SAMCOE CHRYSTYNE	A178791	432
SAMCOE IVANNA M	J093145	432
SAMCOE JOHN L	J093515	401
SAMCOE JOHN L	A178690	432
SHAW KAREN E	A180389	316
SHEVCHENKO ANNA	A187110	042
SHEVLIN KAREN M	A187133	316
SHEWCHUK N L	J098197	216
SHILO SUSAN A	A185594	316
SIDOR JR RICHARD F	J093207	217
SIDOR BARBARA A	A178270	217
SIKORSKYJ S Y	J097288	155
SIVIY GEORGE E	A186661	316
SKASKIW SUSAN	A187198	266
SKOTZKO ANDREW R	J099093	015
SMITH RICHARD	A187028	316
SMOTRYCZ JACQUELINE M	J099333	155
SOWYN TARAS M.	A186603	042
STANKO ANN S	J096891	316
STECH T	A187751	432
SYNSTAD ROBERT J	J090901	356
SYNSTAD THEODOR A	J090899	356
SZEREMETA KATHLEEN	A188238	247
SZEREMETA WASYL	A188237	247
SZKUDLARSKA BERNADETA	A187868	293
SZTUL JULIA O	A188394	277
SZUPER I	J097381	005
SZWEZ A W	J097553	012
SZWEZ A W	J097554	012
TACHUK M J	J097525	155
TKACZUK MIGUEL	A162413	412
TOMASELLI LARISSA	A165785	005
VAN DEN HEUVEL GEORGE	A184071	139
VAN DEN HEUVEL PAUL A	A184072	139
VERKAIK IRENE	A172971	465
WERBOWECKI MICHAEL H	A178891	461
WITKOWSKY LIDIA	J089914	465
WITKOWSKY NATALIA	J089915	465
WOJTOWYCZ MD MYRON	A186076	025
WOROCH ROMAN	A186381	025
WYNNYCKY O O	A187586	473
WYPRYSKY V	A182045	461
YAWORSKI W	A188325	461
ZWARYCH J K	A148554	444

Самодостатність українців або думки про туристичний сезон

Марта Богачевська-Хомяк

КИЇВ. – Математик і дисидент Леонід Плющ, якого совєтський режим запроторив до „психушки", а потім викинув з „країни рад", намагався зрозуміти Надію Суровцеву: чому ця жінка, яка знищила собі життя, повіривши Юрієві Коцюбинському і його комуністичній мрії, повернулася до СССР і на 20 років потрапила в сибірське ув'язнення, не виявляла ані зла, ані жалю за своє змарноване життя, за те, що повірила в пропаґандистський образ ніби нового тоді СССР.

Тут може доречно деяким читачам нагадати: Юрій Коцюбинський, син письменника („Тіні забутих предків" та інші твори), робив революцію в Російській імперії 1917 року, очолював радянське військо у війні проти Української Народної Республіки, увійшов в керівництво більшовицького уряду України, працював в Австрії як дипломат совєтської України і 1937 року совєтський імперський уряд його розстріляв.

Надія Суровцева – історик, доктор філософії, дипломат Української держави (за часу гетьмана Павла Скоропадського), захопилась комунізмом, переконувала світ у благородності й чесності В. Леніна й Ф. Дзержинського, повернулась з Австрії в Україну – вже совєтську – і була запроторена на Сибір. Після повернення в Україну жила в Умані, як орвелівська „неособа" до кінця своїх днів.

Леонід Плющ, можна б сказати, відкрив її нам. Він вирішив, що Надія Суровцева повністю виявляла інстинкт самозбереження українців. Вона була самодостатньою і не припускала, що можна діяти інакше, як кожний з нас діє в даний час. Ольга Кобилянська, на десяток років старша за Суровцеву, зформулювала ту саму думку з гендерної точки зору: природа створила людину і сказала їй: „Живи – незалежно від того, чоловік ти чи жінка". А ще молодша Ірина Вільде назвала свій роман про молодих жінок „Метелики на шпильках", бо саме так почували себе у галицьких містечках неодружені панночки, завданням яких було найти собі чоловіка і таким чином стати „повноцінними особами".

Недавно ми відвідували Горлівку, що на півночі від Донецька, з інформаціями про можливості наукових поїздок до США. Принагідно зустріли одну журналістку, яку прикро вражають аналізи західних коментаторів про схід України, мовляв, „ми немов пришпилені комахи, яких вивчають етимологи". В Донецьку ми чули критику аналізів західних експертів східньої України, бо ці експерти беруться аналізувати схід, не маючи знання цього реґіону з перших рук.

Тим часом, подорожуючи багато по Україні, я маю можливість довідатись чимало про Сполучені Штати від українців. Не один з них краще за мене знає американську літературу й історію, а ще більше можуть мені розповісти багато цікавого про самих американців. (Так, уся моя освіта американська, але моя наукова спеціяльність – російська інтелектуальна історія XIX століття.) Тоді то і я почуваю себе як „метелик на шпильці". Признаюсь: не завжди в цих портретах я пізнаю себе або своїх американських співвітчизників. Не раз хочеться досить гостро заперечити той чи інший „портрет" американця, вимальований інтеліґентним, постсовєтським українцем.

„...коли ми, з-за кордону, відвідуємо Україну, поводімся так, як поводяться чемні туристи у будь-якій країні: вивчаймо її, любуймось нею. І хоч як ми її любимо, хоч скільки сил та грошей для неї жертвуємо, пам'ятаймо, що у нас пашпорт неукраїнський, і в нас інше виховання. А коли ми все ще таки хочемо на деякий час стати частиною буденного життя України, то дотримуймось індіянської поради: не критикуй другого, доки не пройдеш сім миль у його постолах".

Ми, українці діяспори, маємо своє бачення України, яке побудоване на різних джерелах інформації і на великому сантименті. До речі, погляди діяспори неоднозначні: вони різняться залежно хоч би від країни поселення. Та незалежно від того, чи ми з Арґентини чи з Ямайки, усі ми колись і не раз були змушені пояснювати нашим сусідам, що і де є та Україна. Тобто нам, громадянам Аргентини чи Ямайки, доводилось розповідати про український народ, якого ми самі добре не знаємо. Тим часом протягом багатьох років ми живемо у світі, який не є однорідним, хоч би і через те, що у ньому перебуваємо ми, саме ми. Навіть якщо ми повноцінно вписувались у той світ, у нас самих була свідомість, що ми не зовсім приналежні місцю, в якому перебуваємо. Справа ідентичности скорше чи пізніше, слабше чи сильніше ставала перед нами. Тому то нам легко говорити про ідентичність, запитувати інших, хто вони, і навіть переконувати наших співрозмовників в тому, що вони можуть помилятися у своєму самоокресленні, мовляв, ваші предки не з Росії, а з України. Американці здебільшого поблажливо і не надто серйозно ставляться до таких лекцій.

В українців і американців є чимало подібного: відкритість, доброзичливість, незлосливий гумор, життєрадісність. А однією з головних відмінностей є те, що американці назагал більше подорожують по своїй країні та частіше за українців міняють своє місце проживання і праці. В результаті, пересічний американець знатиме з першої руки більше регіонів своєї країни, ніж його український відповідник. Реґіональні стереотипи наявні в усіх частинах світу і боротись з ними можна тільки достовірною інформацією та особистим досвідом. В Україні легше, ніж у Сполучених Штатах, прийняти реґіональний стереотип власне через небажання або брак можливостей для мобільности. В інформаційному просторі України є мало неформального спілкування між реґіонами. (Великі торішні переміщення населення – помаранчевих революціонерів і спостерігачів виборчих дільниць – це радше виняток). Припускаю, що це й є однією з головних причин, чому так легко поширювати стереотипні погляди про той чи інший реґіон України. А декілька поїздок, ближче спілкування з різними людьми тієї чи іншої околиці, звичайно, доводять до розвіяння стереотипа.

Українці в Україні – жителі своєї землі, з великим прив'язанням саме до неї, до своєї „малої батьківщини". Для більшости з них, як і для більшості американців, справа ідентичности є другорядною. У них є та самодостатня впевненість, яка так вразила молодого Леоніда Плюща у старшій Надії Суровцевій.

Не усім філософія, політологія та психологія з соціологією до смаку, а ідеології в Україні, протягом останніх десятиріч, серйозно не брали, то ж розмови „на кухні" не точаться про самоідентифікацію і методи державотворення. Але й не усі хочуть розбиратись у такій складній справі, як вивчення власного коріння. Для більшості населення, як Сполучених Штатів, так і України, справа самовизначення не така важлива як ціна м'яса, електрики чи бензини. Це зовсім не значить, що ці люди не патріоти; просто їм не до того, щоб думати якраз про це, тим більше що навколишній світ пропонує щораз то нові привабливості.

Українцям – жителям України – не доводиться часто боронити своє існування. Їм не доводиться пояснювати, де Україна знаходиться. Вона, Україна, як повітря – просто є, яким воно не було б, те повітря. Для українців Україна є і нікуди вона не дінеться. А вона є такою, як є. На це у кожного українця свій погляд, і навряд чи він, як і його американський відповідник, радо прийме наші погляди на те, якою має бути Україна.

Немає сумніву, що Помаранчева революція прорвала інформаційну стіну, яка, мов берлінський мур, оточувала Україну. Але знову ж для пересічного українця цей мур або був звичним явищем, мов зливний дощ у київську спеку, або зовсім не відносився до нього. Пів століття тому, Ліна Костенко писала: „Що кому до того, кого ми кохаємо?" А обивателеві України яка різниця, чи світ свідомий про його існування в Україні? Ще раніше Степан Руданський охопив цей сантимент самодостатности словами дядька, який на запитання, де середина світу, міцно стукнув ціпком в землю і сказав, що тут.

Це нам, зокрема тим, які з віддалі переживали Помаранчеву революцію, слід пам'ятати. І хоч як це декому й не зрозуміле, не вся Україна закохана у Віктора Ющенка. Для більшости він ще один президент, десь там, у Києві. То ж коли ми, з-за кордону, відвідуємо Україну, поводімся так, як поводяться чемні туристи у будь-якій країні: вивчаймо її, любуймось нею. І хоч як ми її любимо, хоч скільки сил та грошей для неї жертвуємо, пам'ятаймо, що у нас пашпорт неукраїнський, і в нас інше виховання.

А коли ми все ще таки хочемо на деякий час стати частиною буденного життя України, то дотримуймось індіянської поради: не критикуй другого, доки не пройдеш сім миль у його постолах. Для цього треба одягнути ці постоли на місці, а не купувати як сувенір, щоб потім повісити на стіну у своїй постійній домівці.

Про автора: ***Марта Богачевська-Хомяк працює директором американської програми академічних обмінів ім. сенатора Фулбрайта в Україні.***

У Києві постане пам'ятник Вячеславу Чорноволові

Президент України В. Ющенко 12 травня дав розпорядження про спорудження пам'ятника Герою України В'ячеславу Чорноволові. Пам'ятник буде споруджено в центральній частині Києва до 68-ої річниці від дня його народження – 24 грудня 2005 року.

Звання Героя України за визначний особистий внесок у національне відродження України та послідовне відстоювання ідеї побудови незалежної Української держави було присвоєно В'ячеславу Чорноволові посмертно у серпні 2000 року.

Постійне представництво України при ООН

* * *

Світовий конґрес українців надіслав до „Свободи" заяву зі схваленням заклику Президента України В. Ющенка створити Інститут національної пам'яті України, який він висловив у Биковнянському лісі 15 травня під час віча-реквієму в пам'ять жертв комуністичного режиму. Президент В. Ющенко вважає неприпустимим існування у Жовтневому палаці, де страчували невинних, центру розваг. Жовтневий палац має стати Музеєм репресованих і будь-які ініціятиви у цьому напрямі будуть підтримані владою, заявив Президент.

Екзекутива СКУ із задоволенням сприйняла пропозиції Президента В. Ющенка заснувати в Києві Інститут національної пам'яті України і перетворити Жовтневий палац на Музей репресованих. Екзекутива СКУ запевняє про всебічну допомогу української діяспори у завершенні цього проєкту

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Панахида і концерт в пам'ять Тараса Шевченка

Співає хор „Сурма"

ВОРЕН, Миш. – 22 травня, коли Україна урочисто вшанувала 144-ті роковини перепоховання Тараса Шевченка з Петербурга на Чернечу гору, пам'ять Кобзаря відзначив 129-ий Відділ СУА округи Дітройт.

Імпрезу відкрила референт культурно-освітньої роботи відділу Валентина Євич. Під звуки „Заповіту" присутні в залі, стоячи, зустріли портрет Тараса Шевченка, внесений юнаками у супроводі дівчат з квітами і запаленими свічками в руках. Кожен з присутніх теж запалив свічку, як символ молитви, пам'яті і незгасної любови до Кобзаря. Архиєпископ Уманський і Дітройту УПЦ Київського патріярхату Олександер у співслужінні зі священиками відслужив Панахиду із спеціяльною молитвою над коливом за душу покійного Тараса Шевченка. Зворушливо було бачити очі, повні сліз, схилені у молитві голови присутніх над мерехтливими свічками.

Після Панахиди слово про Тараса Шевченка виголосила голова 129-го Відділу СУА Ганна Білинська. Вона підкреслила, що Тарас Шевченко своєю творчістю пробудив народ, заклав підвалини, на яких почала творитись повноцінна українська нація. Ганна Білинська докладно розповіла про перенесення праху Кобзаря, про його останній шлях з Петербургу до Канева, на Чернечу гору.

Після промови Г. Білинської почалась концертна програма. Звучали вірші на слова Кобзаря у виконанні Руслани Проонко, Христини Телебзи, сестер Наталі і Олесі Мотовиляк. Ведучими програми були Людмила Новоринська і Марія Шилівська. Запрошений з Чикаго хор „Сурма", під орудою диригента Зеоніда Модрицького і концертмайстра Оксани Підручної, виконав 9 пісень на слова Тараса Шевченка і три літургійні пісні. Присутні почули, дехто за багато років уперше, пісні „Учітеся, брати мої" А. Кос-Анатольського, „Ой, чого ти почорніло" Л. Ревуцького, „Поему про Україну" Г. Давидовського.

Катерина Немира, член екзекутиви з централі СУА, подякувала 129-му Відділові СУА, хористам, всім присутнім за вшанування пам'яті поета.

На закінчення імпрези Ганна Білинська подякувала священству, спонзорам, хористам, солістам хору, його диригентові і концертмайстрові за безкоштовну підтримку вшанування пам'яті Кобзаря, художникові В. Манастирецькому за велику прикрасу відзначення – виставку художніх творів.

Людмила Новоринська

Учительський семінар відбудеться на Союзівці

НЮ-ЙОРК. – Учительський семінар проходитиме від 24 липня до 6 серпня на Союзівці. Цей семінар, як і попередні, впродовж 20 років, служить основним осередком підвищення професійного рівня вчителів Шкіл українознавства.

Кандидати повинні зголошуватися якнайскоріше до Шкільної ради, інформуючи директора школи та подаючи короткі дані про себе (адресу, телефон, предмет навчання чи клясу та школу, в якій навчають).

Учительський семінар спонзорують фінансові установи та Український Народний Союз – це приклад постійної опіки цих організацій над українським національним шкільництвом в Америці.

Кількість учасників семінару залежатиме від фондів, які зможе отримати Шкільна рада як керівник учительських семінарів. На семінарі будуть лекції з мови, літератури, історії та культури.

Зголошення висилати на адресу: „Ukrainian Educational Council", P. O. Box 391, Cooper Station, New York, NY 10276.

Шкільна рада при УККА

Весняне чаювання ОУК в Едмонтоні

ЕДМОНТОН. – 17 квітня в будинку УНО відбулося чайне прийняття Організації Українок Канади ім. О. Басараб для своїх членок. Голова Комітету культури Слава Гладун привітала присутніх, а відкрила чаювання голова відділу ОУК Люба Бойко-Бел. Кожна членка, вступаючи до кімнати, одягала на голову капелюшок мистецької праці Слави Гладун, яка колись сама провадила майстерню виготовлення капелюхів і привезла зі собою їх велику колекцію на чаювання для учасниць.

На столах, прикрашених квітами, сріблом, кришталем і дорогим начинням, палали свічки та були закуски різного роду, добірне солодке печиво різних смаків і форм роботи господині Марії Гошко з поміччю пань. При головному столі сиділа в елегантному капелюшку Люба Куць, одна з найстарших і найбільш активних членок, та зі срібного чайника наливала чай. Слава Гладун і Анна Стівенс розносили його гостям до столів. Такі прийняття влаштовували колись організації міста, запрошували визначних громадян до наливання чаю та цікавих і достойних осіб до відкриття й різних промов або артистів до виконання мистецьких програм. На такі чаювання жінки вдягали нові капелюшки.

Метою чайного прийняття для членок ОУК було зійтися і поговорити, пожартувати, розважитися і ближче познайомитися з новими членками організації, яка незадовго святкуватиме своє 75-річчя.

Стефанія Геврик

Учасниці чаювання в Едмонтоні

День матері у парафії свв. Михаїла і Юрія

МИНЕАПОЛІС, Мінесота. – 15 травня, по закінченні Служби Божої в церкві та відспіванні „Многоліття" для матерів, усі присутні перейшли до парафіяльної залі, яку гарно прикрасила Марія Міщенко-Одерман. На столах красувалися живі квіти й запашне зілля.

Програму розпочала Світлана Уніят виступом малят дитячого садочка „Сонечко". Дітки деклямували, співали та танцювали. Отець протоієрей Євген Кумка, настоятель парафії, дуже гарно заспівав українські народні пісні „Чорнії брови, карії очі" і „Дивлюсь я на небо" під акомпаніямент Кіри Цареградської на фортепіяні.

Два братчики – Ярослав і Богданчик Брички деклямували вірші на привітання матерів і бабусь. Юля Опариста виконала пісню „Мамина черешня". Далі дуже гарно сприйнявся дует у складі Світлани Уніят та Юлі Опаристої, які виконали пісні „Виростеш ти, сину", „Ой, гарна я, гарна" та „Ішов козак потайком" під акомпаніямент о. Євгена Кумки на баяні.

Несподіванкою для багатьох присутніх був виступ о. Євгена як гумориста. Юля Опариста гарно виконала гопак. Потім був дует – о. Євген і Дарія Кумка заспівали пісню „Журавлиний клекіт", що дуже сподобалася усім глядачам. Завершився концерт піснею „Стара верба", яку виконала під власний акомпаніямент на гітарі „Галина".

Усім виконавцям були вручені букети червоних троянд. По закінченні концерту усі присутні заспівали молитву „Отче наш" та спожили обід, який приготували Христина Тащук, Марія Міщенко-Одерман та Марія Кірик.

Ольга Змага-Хоролець

Дружини дипломатів відвідали Український музей в Ню-Йорку

НЮ-ЙОРК. – Діяльність Організації Об'єднаних Націй зосереджується не лише на вирішенні питань багатостороннього співробітництва держав – її членів. Поряд з такими важливими сферами діяльності дипломатів ООН, як мир і безпека, економічний та соціальний розвиток, права людини і гуманітарні справи, далеко не останнє місце посідає знайомство з культурою і традиціями країн, представлених в ООН.

На задоволення такого інтересу спрямована, діяльність Жіночого клюбу ООН, який засновано ще 1963 року та до якого входять дружини дипломатів і жінки-дипломати, акредитовані при ООН. За традицією, що склалася за десятки років існування клюбу, щомісяця – з жовтня до червня – одна з місій держав-членів ООН проводить чаювання, в ході якого ознайомлює гостей з інших країн з історією та культурою своєї країни.

2 червня таке традиційне чаювання було організоване дружиною Постійного представника України при ООН Аллою Кучинською. Воно відбулося в Українському музеї Ню-Йорку – осередку українського культурно-мистецького життя у „столиці світу" – та зібрало понад 60 дружин послів країн-членів ООН. Великий інтерес і захоплення учасниць заходу викликали як постійна колекція музею, так і виставка робіт видатного українського скульптора і художника Олександра Архипенка, творчість якого мала величезний вплив на мистецький процес XX століття.

Співпраця і взаємодія Українського музею з закордонними установами нашої держави у Ню-Йорку задля пропагування української культури у світі триває вже багато років і набула нового розвитку у зв'язку з нещодавнім відкриттям нового, власного приміщення музею.

Постійне представництво України при ООН

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

Оксана Баюл відкрила своє коріння

ВЕСТ-ОРАНЖ, Н. Дж. – 9 червня єврейська газета в Ню Джерзі „NJ Jewish News – MetroWest" подала інформацію, що олімпійський чемпіон Оксана Баюл відкриває для себе своє єврейське походження.

В 2004 р., після 10 років проживання в США, Оксана відвідала Україну з метою знайти свого батька, який розвівся з матір'ю, коли Оксані було два роки. Оксана, котра народилася в Дніпропетровську, втратила матір в 13 років і залишилася сиротою. Дівчинці Оксані далося до розуміння, що вона належала до Російської Православної Церкви, але під час розмови з батьком, якого Оксана вперше у житті побачила минулого року, вона довідалася, що її бабуня (по матері) була єврейкою. Це відкриття її здивувало, і Оксана почала пізнавати єврейську культуру, історію і звичаї.

Оксана Баюл, чемпіонка з фігурного ковзання, була нагороджена золотою медалею на Олімпіяді в Ліліґамері, в 1994 році. Колишня олімпійська чемпіонка виступить 20 червня у „Крестмонт Ковнтрі Клаб" („Crestmont Country Club") у Вест Оренжі, Ню-Джерзі. Її виступ є бенефіс на користь сиротинця „Тикву" в Одесі, спортивної команди „Макабеї" в США і для дитячої лікарні Шнайдера в Ізраїлі.

Оксана Баюл є член Ради директорів сиротинця „Тиква" в Одесі і як, пише газета, ця робота її „глибоко заторкнула душу", тому що вона сама залишилася в 13 років сиротою.

Божена Ольшанівська

Вибори в Україні спонукають до нових методів виявлення фальшувань

Фальсифікатори залишили „відбитки пальців"

ВАШІНҐТОН. – Тисячі закордонних спостерігачів приїздили в Україну на кожну туру президентських виборів минулого року. Сама лише спостережна місія Організації співробітництва та безпеки в Европі (ОБСЕ) 26 грудня нараховувала понад тисячу представників – безпрецедентна кількість для цієї поважної міжнародної організації, бо, за її стандартами, навіть найчисленніші спостережні місії ніколи до того не мали понад шістсот осіб.

Міжнародне спостереження виборів стало розвиненою сучасною „індустрією". Найголовніше завдання спостережних місій - визнати чи не визнати проведені вибори „вільними та справедливими". Від цього залежить міжнародна легітимність новообраних керівників країни і майбутнє ставлення до них решти світу. Але що таке „вільні та справедливі" вибори? Хоч ОБСЕ та інші авторитетні організації постійно вдосконалюють це визначення, однак, спостерігачів часто звинувачують в упередженості та політичній „заангажованості". Трапляється, що представники однієї організації чи країни кажуть, що вибори відбулися без порушень, а іншої – що порушення були. Крім того, місцеві політичні активісти бувають скептичної думки про те, чи закордонні спостерігачі взагалі спроможні зрозуміти, що насправді відбувається під час виборів...

Група вчених на чолі з Пітером Ордешуком (Peter Ordeshook) з Каліфорнійського технологічного інституту (California Institute of Technology) зацікавилась: чи можна знайти „об'єктивні" сліди фальшування в офіційних результатах виборів? Злочинця знаходять за відбитками пальців, залишеними на місці злочину. Фальшування виборів – це злочин, результатом якого є спотворення статистичної інформації про волевиявлення виборців. Але статистика знає закони великих чисел, отже, у спотворених даних мають бути сліди порушення цих законів – своєрідні „відбитки пальців злочинця".

Щоб перевірити таку гіпотезу, Ордешук та його колеги дослідили офіційні результати президентських виборів в Україні та Росії за допомогою методів математичної статистики та економетрики. Результати цього дослідження вчені нещодавно доповіли на засіданні Кенанівського інституту у Вашінгтоні.

Як відзначив П. Ордешук у виступі в інституті „Кенан", 13 травня статистичні „відбитки пальців" залишаються не лише від маніпуляцій з підрахунком голосів (наприклад, перекручення цифр у протоколах, вкидання додаткових бюлетенів та ін.), а й від маніпулювання волею виборців – примусу голосувати за владного кандидата, або „голосування по-совєтськи". За його словами, обидва ці різновиди „узурпації демократії" виявляють себе у статистичних даних у вигляді деякого „злоякісного процесу" з кількома характериними рисами.

Однією з них є порушення закону нормальности розподілу величин. Показовим є рівень участи виборців у голосуванні. Наприклад, у виборах президента Росії в березні 2004 року (коли Путін „виборов" свій другий президентський термін), участь виборців в цілому по країні складала 69 відсотків – майже як на попередніх виборах 2000 року (71 відс.) та 1996 року (72 відс.). Але при цьому кількість виборчих округів, де, за офіційними даними, проголосувало понад 90 відс. виборців, зросла з 84 до 251! Більшість з них припадає на автономні республіки (Дагестан, Татарстан та ін.), де місцева еліта досі керує в напівфеодальний спосіб. Замість симетричної кривої нормального розподілу (відомої як „контур дзвону") такі результати в графічному плані дають асиметричний контур із зайвою випуклістю.

На українських виборах під час другої тури цю „злоякісну" випуклість здебільшого зформували виборчі округи Донецької і Луганської областей, а також Криму. З 30 округів, де участь виборців становила понад 90 відс., 29 були округи „за Януковича". Підрахунки Ордешука та його колег свідчать, що лише в названих трьох регіонах В. Янукович у другій турі отримав близько 700 тисяч „статистично підозрілих" голосів.

Ще складніші обчислювальні методи були застосовані для аналізи змін у виборчих преференціях між першою та другою турами виборів. Розрахунки вчених, подані у статті, яка незабаром з'явиться у журналі „Post-Soviet Affairs," вказують, що у другій турі виборів В. Янукович отримав, за різними методами обчислення, від 1.5 до 3 мільйонів „підозрілих" голосів, а В. Ющенко – від 270 до 670 тисяч.

Цікаво, що у результатах переголосування 26 грудня крива розподілу участи виборців в округах, де переміг В. Янукович, набуває нормальної симетричної форми. Натомість, ненормальна асиметрія з'являється у кривій, що репрезентує участь виборців в „ющенківських" округах – за рахунок п'яти округів у Волинській, шести у Івано-Франківській, п'яти у Тернопільській та дванадцяти у Львівській областях. Разом вони дали В. Ющенкові приблизно 128 тисяч „підозрілих" голосів.

Вплив адміністративного тиску, або „голосування по-совєтськи" на виборах 26 грудня П. Ордешук та його колеги помітили як серед голосів за В. Януковича, так і за В. Ющенка. Для прикладу вони дослідили результати голосування в Донецьку та у Львові. За їхніми висновками, характер фальшування на користь В. Януковича у Донецьку не змінився, але зменшився приблизно вдвічі порівняно з другою турою. У Львові ж кількість голосів за В. Ющенка зросла 26 грудня на 5 відсотків – пропорційно до збільшення участи виборців, тоді як голосів за В. Януковича не збільшилось. Автори роблять висновок, що це може свідчити про наявність певного „адміністративного тиску" і на львівських виборців. В цілому по країні, на їхню думку, „адміністративні методи" місцевих керівників дали В. Ющенкові 26 грудня від 130 до 700 тисяч голосів. Таким чином, перемога В. Ющенка 26 грудня була об'єктивною, незважаючи на окремі статистичні аномалії – на відміну від декларованої перемоги В. Януковича 21 листопада.

Хоча П. Ордешук та його колеги виглядають мало обізнаними в українській географії та політиці (вони плутаються в географічних назвах та правописі українських прізвищ), економетрична аналіза приводить їх до правильного висновку: зважаючи на статистику голосів „за" і „проти" кандидата, В. Янукович не мав шансів перемогти без фальшування. Виборчі махінації були для його команди необхідністю.

Натомість, за їхніми ж підрахунками, В. Путін мав би більшість (принаймні 51 відс.) голосів вже в першій турі російських виборів і без „совєтських" методів фальшування і тиску. Проте ці методи дали йому близько 14.5 мільйонів голосів з тих 49.6 мільйона, що він офіційно отримав. Для чого було потрібно таке масове фальшування? Автори пояснюють це змаганням між керівниками регіонів Росії за прихильність В. Путіна: кожен хотів продемонструвати президентові свою вправність, забезпечивши якомога вищий відсоток голосів.

Виступаючи в Кенанівському інституті, Пітер Ордешук зізнався, що задум цього дослідження з'явився в нього внаслідок подорожі до Києва у вересні минулого року, де він брав участь у семінарі горезвісного „Руського клюбу" - осередку російських політтехнологів, які працювали на В. Януковича. Ті самі люди, які розробляли та втілювали технології фальшування для В. Путіна в Росії (зокрема Глеб Павловський та В'ячеслав Тихонов), потім виконували таке ж завдання В. Путіна в Україні, готуючи перемогу В. Януковича. П. Ордешук каже, що багато років знає В. Тихонова особисто і колись працював з ним над спільними публікаціями.Тоді, каже він, В. Тихонов був розумним фахівцем, демократично налаштованою та порядною людиною. Тепер же він та йому подібні перетворились на прислужників путінського авторитаризму. На київському семінарі, згадує П. Ордешук, він почув чимало „нахабних та дурних" заяв від російських політтехнологів. Наприклад, вони казали, що „вкрасти три відсотки голосів – не проблема, а вкрасти десять – трохи важче, але теж можна". Загалом, за словами П. Ордешука, російські радники не лише не приховували своїх цинічних намірів, але й, можливо, перебільшували свій реальний вплив. Відтоді він замислив дослідження, яке довело б, що „відбитки пальців злочинців" у зфальшованих виборах не можна приховати.

П. Ордешук каже, що його методи можуть викрити фальшування й у виборах минулих століть – якщо знайти докладні виборчі протоколи тих часів. Дослідники продовжують відпрацьовувати свій математичний апарат й на свіжому матеріялі американських виборів. Зокрема вони спробували аналізувати дані деяких округів президентських виборів у штаті Огайо. На жаль, більшість американських штатів не оприлюднює статистики голосування на рівні окремих округів так ретельно, як це робить, наприклад, Центральна виборча комісія України. А в Росії подібні дані були оприлюднені на інтернет-сайті Центрвиборчкому, але як тільки один з колег П. Ордешука сказав на семінарі в Москві, що вони збираються дослідити ці матеріяли, їх відразу звідти забрали.

Чи замінять економетричні методи групи Пітера Ордешука діяльність численних спостережних місій на виборах у всьому світі? Сам П. Ордешук вважає, що їхні методики спроможні виявити масові, великомаштабні фальшування і в перспективі стануть у пригоді міжнародним спостерігачам. А нещодавні вибори в Росії та Україні надали ідеальні можливості для випробування цих методик.

Петро Войцеховський

Нові лавреати нагороди імені Євгена Чикаленка

КИЇВ. – На честь знаного благодійника Євгена Чикаленка Ліга українських меценатів запровадила щорічну нагороду. Цього року її лавреатами стали Руслана Вжесневська з Канади та Омелян Антонович зі США.

Руслана Вжесневська понад десять років тому започаткувала організацію „Приятелі дітей", яка опікується сорока тисячами знедолених з різних куточків України. Постачають сиротинцям медикаменти, одяг, продукти харчування, навчальне приладдя, оргтехніку, виплачують стипендії, забезпечують відпочинок улітку.

Омелян Антонович разом з дружиною Тетяною ще чверть століття тому заснував фундацію, яка присуджує нагороди українським письменникам, українознавцям, політологам.

На сьогодні її лавреатами стали понад 50 осіб. Фінансують українознавчі проєкти, надають стипендії письменникам та вченим. Коштами цієї родини відреставровано Львівську наукову бібліотеку імені Василя Стефаника. А нещодавно Омелян Антонович пожертвував мільйон долярів на спорудження бібліотеки Києво-Могилянської академії.

Віра Кульова

Росія виводить війська з Грузії, а Україна ще терпить чуже військо

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 30 травня міністри закордонних справ Росії і Грузії підписали у Москві заяву щодо виводу російського війська з Грузії. Тепер на двох військових базах – в Батумі та Ахалкалакі – зосереджено понад 4.5 тис. вояків, 110 танків, 170 гармат, 219 бойових машин піхоти, багато іншої техніки. Міністри домовилися про виведення важкої техніки з Ахалкалакі до кінця 2006 року, з Батумі – до 2007 року. Споруди будуть передані Грузії.

Грузія досягла свого у переговорах з Росією, котра спершу погоджувалася забрати своє військо тільки через 11-12 років, а Грузія вимагала граничного терміну – до 1 січня 2008 року. У січні 2009 року Грузія обиратиме президента, і нинішній провідник держави М. Саакашвілі прагне до цієї дати виконати свою обіцянку народові про виведення чужих військ за межі країни.

Але й Росія, погодившись на виведення свого війська, схитрувала, діставши згоду Грузії на створення спільного грузино-російського антитерористичного центру в Батумі. Таким чином, частина російської військової бази усе ж залишиться... Решта вояків теж до Росії не повернеться, оскільки, як заявила Москва, їх там ніде подіти. Військо Москви погодилася прийняти Вірменія, і керівник адміністрації В. Путіна Д. Медведєв уже домовляється про це в Єревані. Таким чином, Росії вдалося не тільки зберегти свою військову присутність у Закавказзі, а й розташувати військо у тактично вигіднішому місці. З цього приводу Грузія і Азербайджан почали спеціяльні консультації.

Варто пам'ятати, що подібну проблему має також Україна, бо у Тирасполі теж є російське військо, котрого Росія ніби не потребує, але й до себе не забирає. 7 червня голова сільської ради села Кучурган на Одещині Анатолій Левицький повідомив радіо „Свобода", що на кордоні з Придністров'ям процвітає контрабанда. Через кордон України з самопроголошеною Придністровською Молдавською республікою масово нелеґально перевозять продукти харчування, взуття, овочі, цигарки. Надзвичайно багато випадків пограбувань, викрадення металу, домашньої худоби.

Народний депутат України, член фракції „Наша Україна" Юрій Кармазин повідомляє, що з боку Придністров'я постачається зброя, прибувають люди, які виконують на території України злочини на замовлення. Звісно, голодне вісійько шукає нагоди для „заробітку".

Грузія послужила за приклад бодай часткового очищення країни від чужого війська. Може, Україні і Молдові щодо чужинського війська варто піти за її прикладом?

Л. Хм.

Україна показує замість літаків ... макети

ПАРИЖ. – Україна бере участь у 46-му Міжнародному аерокосмічному павільйоні „Ле Бурже", який відкрився в Парижі 13 червня. На виставці представлено 1900 компаній і понад 200 літаків з 46 країн. Але українська експозиція складається лише з макетів літаків. Спочатку плянувалося, що на авіяційному форумі будуть представлені п'ять літаків, з яких три – „Мрія", „Руслан" та „Ан-70" мали взяти участь у демонстраційному показі, однак, через побоювання арешту машин за борги України довелося відмовитись від цієї ідеї.

Український „Руслан" уже понад рік перебуває під арештом у Брюселі, де його затримали у серпні минулого року після того, як він прибув у місто, щоб забрати вантаж на замовлення НАТО та перевезти його миротворцям до Афганістану.

„Руслан" затриманий на підставі рішення арбітражного суду в Стокгольмі, який 2002 року визнав законним арешт українських літаків, щоб змусити Україну повернути борг кіпрській компанії „Ті-еМ-Енерджі" (близько 40 млн. дол.). Цю суму кіпрській компанії заборгував Фонд державного майна України. Проте фонд не визнає цього, стверджуючи, що зазначена сума – це заборгованість нафтопереробної компанії „Лінос".

У відкритті виставки взяли участь президент Франції Жак Ширак і прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко, яка перебувала у Франції з офіційною візитою. Ю. Тимошенко пообіцяла зробити все, щоб українських літаків більше не арештовували. Кабінет міністрів, сказала вона, зацікавлений в об'єднанні підприємств авіобудування України в єдину корпорацію, оскільки такий крок, безперечно, посилить можливості галузі. Авіяційна корпорація може бути створена до кінця року. До її складу мають увійти 5 найбільших авіопідприємств України, зокрема Харківське державне авіяційне виробниче підприємство, держпідприємство „Авіяційний науково-технічний комплекс ім. О.Антонова", Київський державний авіяційний завод „Авіянт" та Київський авіоремонтний завод.

Проте керівники АНТК ім. Антонова та „Авіянту" вважають недоречним створення єдиної структури з виробництва літаків, оскільки, на їхню думку, це заблокує здійснення проєктів.

За матеріялами ЗМІ

Корупція в Україні – шляхи подолання

КИЇВ. – В Україні поширена корупція і з'являються нові її різновиди. Навіть повністю чи частково фальсифікована приналежність до учасників Помаранчевої революції таж стала предметом корупційних угод. Про це йшла мова під час громадських слухань під назвою „Причини корупції в Україні, шляхи її подолання".

4 червня Президент України В. Ющенко на зустрічі з активом Запорізької области, звертаючись до посадника Запоріжжя Євгена Карташова, сказав: „Влада має бути слугою для своїх громадян. А ви робите із себе „пахана".

„Пахан" – це ватажок банди. В Запоріжжі місцева влада обиралася ще в 2002 році і на сьогодні залишається закритою від народу, багато рішень, які приймаються, не враховують громадську думку. Змінилися часи, але, на жаль, не змінилася позиція влади, яка обиралася за часів Л. Кучми. Це дало підстави В. Ющенкові сказати, що змінилися часи, але не змінилося мислення чиновників.

Заступник міністра внутрішніх справ Г. Москаль повідомив, що впродовж року вже складено 103 протоколи про корупцію серед посадових осіб. У Запорізькій области порушено карну справу проти голови Гуляйпільської районної адміністрації за зловживання службовим становищем. Вже підготовлені матеріяли за фактом корупції з боку того ж Є. Карташова. Ті дії, які вчиняв він на своїй посаді, навіть не підлягають якомусь формулюванню. Приймаються рішення, які не підкріплені ніяким здоровим глуздом, його дії спрямовані на дискредитацію В. Ющенка, на дискредитацію нової влади. Є. Карташов є представником однієї з підприємницько-паханських структур. Фактично поставив Є. Карташова на цю посаду „Індустріялбанк", і Є. Карташов впевнено відпрацьовує свої „борги", не рахуючись з думкою громадськості, депутатів, навіть з думкою Президента.

Олександер Солонтай – депутат Ужгородської міської ради, один із відомих активістів молодіжного руху в Україні, член Комітету з правозаконності та правопорядку в Ужгородській міській раді на Закарпатті – розповідає, що відразу після приходу нової влади була відкрита карна справа про крадіжку з міського бюджету 21 мільйона гривень, у якій фіґурує, як перша особа, міський голова. Але він залишається на своїй посаді.

Опитування весни цього року показують, що понад 70 відс. опитуваних погоджуються з тим, що корупція – дуже поширене явище в Україні. Володимир Стретович – народний депутат України, голова Комітету ВР з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією – 7 червня скликав заключне комітетське слухання в Києві, де було розглянуто стратегію протидії корупції.

Для подолання корупції, вважає В. Стретович, треба вибудувати незалежні суди, зробити адміністративні органи, досягнути, щоб фінансування політичних партій здійснювалось прозоро, щоб політики жили прозоро. Треба зламати цей фінансово-олігархічний вал, який оточив Україну, коли деякі групи, досить заможні, купили і приватизували шматок держави для себе. В. Стретович, порахувавши суми позовів, які фіґурують у судових процесах, прийшов до висновку, що близько 950-960 мільйонів гривень отримують тільки учасники процесу в господарських судах. А ще є суди про земельні відносини, приватизаційні процеси, міліцейські справи, закриття кримінальних справ. Сьогодні суддя в Україні отримує 50 долярів на місяць, а коли йому приносять хабаря в розмірі 150 долярів, то він думає, чи ж поповнити свій бюджет, чи служити Україні? А ще є замовлення карних органів – прокуратури, СБУ чи міліції – для переслідування своїх конкурентів – це теж набуло поширення. Це обчислюється декількома мільярдами гривень, які вештаються в тіньовому обігу. Поки чиновники, державні службовці не будуть отримувати гідну платню і знати, що за корупційні діяння вони назавжди позбавляться цієї праці і цієї гідної платні, вони братимуть хабарі.

Ще один шлях – можна скоротити кількість чиновників в Україні і при цьому суттєво підвищити платню тим, хто залишився працювати.

Володимир Стретович говорить, що в 1994 році, коли він вперше обирався депутатом, в Україні нараховувалося 196 тисяч державних службовців. Сьогодні їх 240 тисяч. Адміністративна реформа, яка започаткована новим урядом, якраз і передбачає оптимізацію управлінських рішень, наближення управлінця до громадянина і, в такий спосіб, зменшення чиновництва.

Програма електронного уряду передбачає, що комп'ютер не буде обманювати, комп'ютер не буде заглядати в кишеню, а комп'ютерові дадуть завдання і він видасть відповідну довідку, відповідну інформацію чи нарахує пенсію.

Міністер транспорту Євген Червоненко сказав на початку своєї діяльности, що йому пропонували хабар в розмірі 3 млн. долярів за місце начальника Одеського порту. Але минув час – і суспільство так і не дізналося, чому цей факт не був проаналізований, оприлюднений до кінця.

Багато фахівців вважають, що відсутність прозорости за кожним фактом корупції в Україні тягне за собою її зростання. Повинна бути група швидкого реаґування на факти, які містять відповідну інформацію, щоб суспільство не вагалося в своїх догадках „було чи не було", а відразу відповідати. Це повинна робити компетентна структура виконавчої влади.

Комітет ВР з питань з організованою злочинністю і корупцією дізнався, що призначений новий керівник в аґрарному підприємстві дав за це мільйонні хабарі, але міністерство аграрної політики, до якого звернувся комітет в рамках наданих йому повноважень, вже 45 днів не відповідає на листа, хоча закон передбачає, що протягом 15 днів треба дати відповідь комітету. Це означає, що міністер аґрарної політики сьогодні є таким „мінікорупціонером".

З яких дій сьогодні потрібно посилювати боротьбу з корупцією?

Володимир Стретович: „Кожен високо посадовець України, як колишній, так і нинішній має опублікувати свою декларацію про доходи, дачі, маєтки – свої, дружини, тещі та інших".

Юрій Артеменко, голова Запорізької обласної адміністрації : „Починати треба системно. Перше – це закон, друге – це виконання закону. Починати слід з чистки тих кадрів, на яких складають протоколи про корупцію, доводити їх до кінця через суди".

Василь Зілгалов
Радіо „Свобода"

Шлях мученика за віру

В липні цього року минає десять років від дня смерти Патріярха Київського і всієї Руси-України Української Православної Церкви Київського патріярхату Володимира Романюка – вірного сина українського народу, палкого борця за єдину помісну Українську Православну Церкву, за права людини, за українську державність, діяча правозахисного руху, члена Української Гельсінської Спілки, автора багатьох публіцистичних і богословських творів, довголітнього в'язня більшовицьких тюрем і концтаборів, ісповідника віри. Людину великої душі і самовідданого служіння на ниві духовного відродження українського народу.

Народився Володимир (світське ім'я Василь) Романюк 9 грудня 1925 року в селі Химчин, Косівського району на Івано-Франківщині. З дитячих років мріяв стати священнослужителем, щоб служити Богові, церкві і рідному народові. Його молодечу мрію знівечили московсько-большевицькі каральні органи, заарештувавши у 1944 році за зв'язки з ОУН-УПА. Засудили Василя Романюка на 20 років позбавлення волі, але, як неповнолітньому, цей термін зменшили до 10 років, а в 1946 році заслали на Колиму. Неволя, страждання, тяжка праця, приниження людської гідности не зламали сильної волі бажання служити Богові і Україні.

Після повернення з заслання В. Романюк стає студентом дворічних Вищих богословських курсів у Станіславі і завершує навчання одержанням дияконських свячень в 1959 році. Опісля вступає до Московської духовної семінарії і з 1964 року стає пресвітером. Працюючи на Гуцульщині в РПЦ, веде просвітницьку діяльність серед українського населення, в ім'я збереження релігійно-національних традицій, поглиблення віри та моральних вартостей людини. У власному помешканні створює музей гуцульської старовини. Налагоджує тісні зв'язки з дисидентами Валентином Морозом, Іваном Світличним, Михайлом Осадчим, Вячеславом Чорноволом та іншими.

В 1972 році режим знову арештує Василя Романюка, засуджує на сім років таборів суворого режиму і три роки заслання в мордовські табори. Там В. Романюк бере активну участь в організованих голодуваннях та інших акціях протесту, а в 1976 році відмовляється від радянського громадянства. В тому ж 1976 році зрікається належности до РПЦ, визнає тодішнього главу УАПЦ в екзилі Митрополита Мстислава (Скрипника) і оголошує себе членом УАПЦ. В 1979 році вступає в Українську Гельсінську Спілку.

Хоч на захист В. Романюка виступив провід Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі, а також академік Андрій Сахаров, відомий діяч руху опору в СССР, щойно у вересні 1981 року, по двадцяти роках ув'язнення, В. Романюк виходить на волю. Працює в різних парафіях Івано-Франківщини, пише статті на релігійні і національні теми. В 1987 році виїжджає до Північної Америки, до 1990 року працює в різних парафіях УАПЦ в США і Канади. Публікує свою книгу „Голос у пустелі".

У 1990 році пострижений у чернецтво та прийняв ім'я Володимир. У квітні того року був висвячений на єпископа Ужгородського і Виноградівського Української Автокефальної Православної Церкви.

1-3 листопада 1991 року в Києво-Печерській Лаврі Митрополит Філарет скликає помісний собор, на якому одноголосно прийнято постанову про автокефалію УПЦ, а вже весною 1992 року Митрополит Філарет просить Московську патріярхію надати УПЦ повну канонічну самостійність. У відповідь верхівка Московської патріярхії позбавляє духовного сану Митрополита Філарета, а згодом оголошує йому анатему. І створює в Україні свою Церкву, лицемірно назвавши її також УПЦ. На чолі її ставить недруга України Митрополита Володимира Сабодана, члена Священого Синоду Російської Православної Церкви.

Владика Володимир Романюк тісно співпрацює з Митрополитом Філаретом і Патріярхом Київським і всієї України Української Автокефальної Православної Церкви – Мстиславом (Степаном Скрипником). Результатом цієї співпраці 1992 року скликано в Києві Всеукраїнський собор, на якому об'єдналися УПЦ (Філарета) і УАПЦ (Мстислава) в одну Українську Православну Церкву Київського патріярхату, а Патріярхом було обрано Мстислава. Владика Володимир Романюк стає одним з провідних діячів УПЦ Київського патріярхату. В 1993 році його призначено Архиєпископом Львівським і Сокальським, а також членом Священого Синоду УПЦ Київського патріярхату і Місцеблюстителем патріяршого престолу УПЦ КП. Після смерти Патріярха Мстислава, на Всеукраїнському православному соборі 21 жовтня 1993 року Владику Володимира Романюка обрано Патріярхом УПЦ Київського патріярхату.

Тим часом влада в Україні продовжує підтримувати УПЦ Митрополита Володимира Сабодана, яка є антиукраїнською, захищає в Україні інтереси чужої держави, нав'язує віруючим російську мову, молиться за російських ієрархів, Богослужіння і проповіді веде російською мовою, виховує молодь в дусі російського патріотизму. В руках УПЦ (МП) опинилися історичні святості України: Києво-Печерська лавра, Почаївська лавра (найбільша православна святиня Волині), відбудований у 2000 році Свято-Успенський собор у Києво-Печерській лаврі, що у 1941 році був висаджений у повітря за наказом з Москви. Та багато-багато іншого. З державного бюджету виділяються кошти на побудову нових храмів для церкви Російського патріярхату. Чи це не є злочин?

Відійшов у вічність Патріярх Київський і всієї Руси-України УПЦ Київського патріярхату Володимир Романюк в Києві 14 липня 1995 року. Він ніс мученицький вінець все своє життя й останній свій подвиг звершив вже мертвим, в день свого похорону.

День 18 липня 1995 року, коли Церква і український народ хоронили свого вірного слугу, увійшов в історію як „чорний вівторок". Вища українська влада не прислухалася до волі народу і не дозволила похоронити тлінні останки українського патріота, українського Патріярха на території Святої Софії Київської, перетворивши похорон у розправу над процесією. Лилася невинна кров. Під ударами „беркутських" чобіт і кийків народ копав гріб для свого вірного сина під мурами Святої Софії, щоб, згідно з християнським звичаєм, похоронити перед заходом сонця. Так спочив Велетень українського народу під тином, де лежить донині, а його могила є свідком ганьби тодішньої влади в Україні.

Анізія Путько-Стех

Наш Дідо, д-р Роман Барановський, 12 червня 2005 р. вступив до дуже почесної групи людей, званих 100-літниками, себто тих, що досягнули віку 100 літ або більше,
Тільки діждатись віку 100 літ – це вже є надзвичайним досягненням, але що є рідкісне, – це спосіб, в котрий наш дідо продовжує жити у ці літа з енергією і бистрим запалом.
Він є найстарший Пластун в Америці, один з перших Лісових Чортів, ветеринарний лікар, мовознавець, танцюрист, лицар Малтійського Ордену, поет, журналіст, редактор, чоловік, батько, дідо і прадідо.
Мати такого освіченого чоловіка в нашій родині – це справляє велике враження на нас під час нашого життя.
Його ідеї і діла через роки стали найважливішим звершенням для майбутніх поколінь.
Свою прихильність і любов до Пласту Він передав нам усім.
Переживання і досвід, котрий ми четверо зазнали, перебуваючи в цій організації, є заслугою нашого Діда, його запалу і любови до Пласту.
Великий вплив в нашому житті мала і має українська мова і культура.
Хоч ми, внуки, народжені і виросли в Північній Америці, наш Дідо дав нам відчути як важливо запам'ятати і знати, звідки ми походимо, який „наш корінь", як важливо знати українську мову.
Його перспективний погляд на життя торкнувся нас глибоко;
„Зосереджуй увагу на важливих речах в житті і не журись дрібними", – цього правила ми дотримуємося щодня.
Наш Дідо є таким, що з ним можна перебути день – і все щось нового навчитися, поговорити між собою, посміятися, послухати його думки.
Дякуємо, Дзядзьо (Дідо), за такий важливий вплив на нас, що довершило, хто ми є в людстві сьогодні.
Ми є горді з Твоїх досягнень, і шануємо Твою простоту і розум!
Бажаємо Тобі багато любови і щастя та міцного здоров'я на дальші роки!

Многая Літа на Твоє 100-ліття!

Твої внуки: Ляриса Грабець, Андрея Солейман
Тарас Грабець, Наталка Рефнер

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

„Гуцулко Ксеню, я тобі на трембіті..."

ДІТРОЙТ, Миш. – Щорічна театральна вистава Української католицької середньої школи парафії Непорочного Зачаття відбулася 22 квітня. 12 кляса і хор школи поставили романтичну оперету Ярослава Барнича „Гуцулка Ксеня". Літературну адаптацію для шкільної вистави виконав учитель української мови д-р Сергій Пасішник. Ярослав Барнич – композитор, диригент, педагог, основоположник модерної української оперети – народився 1896 року в Балинцях в Галичині, а помер 1 червня 1967 року в Клівленді, Огайо. Закінчив музичні студії в Державній музичній консерваторії у Львові. Крім „Гуцулки Ксені", написав оперети „Шаріка". „Пригода у Черчі", твори для хору, оркестри і сольоспівів. Творець популярної і улюбленої пісні „Гуцулка Ксеня". Це карпатське танго із 1932–1933-их років вийшло з-під пера саме молодого Ярослава Барнича, а не, як приписують, Романа Савицького зі Стрия. Так пише Людомир Філоненко в монографії „Ярослав Барнич" (видавництво „Відродження", 1999 р., Дрогобич) на основі дослідження документальних матеріялів з архівів України, США і Канади. І зараз це чудове танго повернулося з давнини...

Сюжет кожної оперети досить легкий – так і в „Гуцулці Ксені" представлені пригоди українців з Америки, які подорожують по Україні в пошуках спадщини. Але в цей легкий і веселий сюжет композитор постарався вплести національну ідею. Чарівна Гуцулка Ксеня (Наталя Лаврин), прибрана в дорогі шати задля своєї небуденної краси, турбується про свій рідний край, тужить за знищеними чужинцями Карпатами і каже, що прийде час – і про Україну почує цілий світ, почують і тут. в Америці. Як бачимо, пророцтво творця оперети, вкладене в уста головної героїні, вповні збулося. Гуцулка Ксеня навіть вирішує їхати зі своїм коханим Яром (Юрко Волощук) до Америки, щоб звідти допомагати Батьківщині. І в цьому випадку Я. Барнич передбачив ту величезну допомогу і підтримку, яку надавала і надає діяспора Америки своїй рідній землі. Ця п'єса була заборонена в Україні, оскільки ідеологічно не підходила до тодішнього режиму.

Молоді актори артистично виконали свої ролі: директор оселі „Говерля" Катерина Загірська (Христина Ігнасів), американський підприємець Майк Деделюк (Никола Стюарт), родина професора Зелінського (Роман Лаврин), що зустрілася і возз'єдналася на Україні – його дружина Гелен (Марійка Брездень) і емансипована доня Мері (Галя Міщанин), яка в Україні закохалася і одружується з гуцульським легінем Семеном (Андрій Каде); молоді артистки Рузя (Надя Андрейків) та Зузя (Адріяна Купріянчик), що прагнуть підкорити Голівуд, колоритна гуцульська пара з танцями і коломийками Марічка (Леся Вальнюк) та Юра (Патрік Лаабс), львівський студент Зенко (Петро Ониськів), що крутить голови кельнеркам оселі Данусі(Андрея Фіґач), Ганусі (Стефа Стебенз), Галюсі (Кароліна Сьомка), Настусі (Еріка Шарон), Мартусі (Елизабет Галаш) та Марусі (Николь Бебінґтон).

Музична частина оперети барвиста та цікава – в ній використано і гуцульський фолкльор, і тогочасні мелодії. Вчителька музики та музичний ке-

(Закінчення на стор. 20)

Мері, Гелен і Катерина Загірська у виконанні Галини Міщанин, Марійки Брездень і Христини Ігнасів.

Виставка творів Володимира Воронюка та Ігоря Короташа

МАЯМІ, Фльорида. – Восьмого травня в Маямі відбулась урочистість, яка об'єднала святкування Дня Матері та виставку творів мистців з України.

Отець Іван Чировський розпочав урочистість молитвою. Він наголосив, що в українській релігійній традиції травень присвячений Богоматері, і додав, що Ярослав Мудрий в 1035 році посвятив Київську державу та весь український народ під опіку Пречистої Діви Марії.

Заходами 17-го відділу СУА в Маямі прибув з України мистець, член Національної спілки художників України Володимир Воронюк, виставка творів якого прикрашала залю Української греко-католицької церкви в Маямі цього дня. Олійні і акварельні праці, кольористика і яскравість його живопису, сюжетно-тематичні композиції дали можливість ближче познайомитися з творчістю мистця, подарували приємний спогад про красу української землі, Буковинського краю. Живописні полотна „Над Черемошем", „Церква в Витниці", „Зимовий день", „Соняшники", „Дівчина в українському строї" і багато інших свідчать, що мистецтво В. Воронюка заслуговує високої оцінки, доказом чого є нагороди на всеукраїнських та міжнародних виставках. Творчістю цього молодого мистця цікавляться не тільки в Україні. Картини В. Воронюка прикрашають приватні збірки колекціонерів у Німеччині, Голяндії, Франції, США, Австралії і Канаді. Від Вижниці до всього світу мистець доносить красу української землі.

Цього дня присутні мали можливість оглянути також мистецький світ Ігоря Короташа. Вихідець з Івано-Франківська, випускник Косівського університету мистецтва виставив праці, що захоплюють барвистістю кольорів, технікою виконання. Мистецтво Ігора Короташа побудоване на впливі мистецьких праць Вінцента Ван Ґога. З 1995 року мистець проживає у Маямі. З цього часу в його творах домінує краса Атлантичного океану, тропічного клімату, сонця і квітів.

Вшанування найближчої і найдорожчої людини – земної Матері відбулося спільним святкуванням. Діти дарували квіти, смачний обід приготувала родина Максимовичів. І поруч була пісня. В'язанку українських народних пісень виконали улюбленці нашої громади сестри Дана Максимович-Васькевич, Ганя Лотоцька і Керин Максимович-Віяк. Линула музика сумна і весела – „Рідна мати моя", „Чорнобривці", „Два кольори" і інші. Ділилися спогадами про Маму з минулого, про Маму сучасного, про Маму, яка передає нам духовні, релігійні, суспільні і національні вартості з роду в рід, і яка є найяскравішою зорею в житті кожної людини.

Зліва: Ірина Дзюбинська – голова 17-го Відділу СУА, Наталя Гаврилів, Володимир Воронюк, Ірена Ракуш, Ігор Короташ, Оксана П'ясецька, Оксана Кос.

Ірина Дзюбинська

„Річеркаре" - нове нюйоркське відродження

Катерина Головата

НЮ-ЙОРК. – Сучасній людині й справі притаманна бароковість як стан душі. Це змогли відчути і переконатись усі, хто 28 травня завітав до Наукового Товариства ім. Шевченка, що у Ню-Йорку, на концерт-лекцію „Українська барокова музика XVII століття" у виконанні ансамблю старовинної музики „Річеркаре".

„Річеркаре" у перекладі з італійської означає „Шукачі". Ансамбль – виконавець унікальних українських музичних творів XII–XVIII століть – був створений у 1998 році у Львові. У репертуарі „Річеркаре" є твори і західньо-европейських композиторів епохи раннього бароко. Вперше в Україні ансамбль виконав твори англійського композитора Генрі Персела. У музичному доробку „Річеркаре" – твори Данила Туптала, митрополита Ростовського, першого українського професійного композитора, сучасника Дилецького і попередника Березовського. „Річеркаре" брав участь у багатьох концертах і фестивалях барокової музики в Україні й Европі. У 2004 році відбувся великий концерт ансамблю на честь дня народження англійської королеви Єлизавети II, за сприяння Британської ради в Україні.

Отож знайомтесь з віртуозами-музикантами ансамблю: Андрій Легкий, засновник і мистецький керівник ансамблю, клавесин; Галина Легка – барокова скрипка; Стефан Кузів – віола де гамба; Клара Легка – мецдо-сопрано.

„Річеркаре" своєю магічною, неповторною музикою та автентичною манерою виконання перенесли слухачів з модерного Ню-Йорку в епоху українського бароко. Заворожені шанувальники неначе на годину стали гостями самих українських князів Острозьких чи Вишневецьких у їх родинному замку, настільки органічно і майстерно зуміли музиканти відтворити всю музичну топоніміку творів раннього бароко початку XVII ст. На концерті були представлені твори невідомих українських композиторів з музичного манускрипту XVII ст. „Silva Rerum". Це музичне видання налічує понад 200 музичних творів, які широко побутували на землях Галичини і Полісся. Чотири найбільш довершені твори з цього манускрипту: „Фантазія, ч. 47", „Два танці, чч. 125, 126", „Currant Stom Bodo, ч. 160", „Дригула" віртуозно, на одному диханні виконали музиканти.

На високому професійному рівні прозвучав також музичний твір італійського композитора Б'яджо Маріні „Passacalio a 3", який було представлено, щоб слухач мав стилістичне порівняння української та італійської музичних шкіл. Музика „Passacalio", як музика вищих сфер, заворожує своїм божественним, філософським началом. Інтенсивність і прозорість звуку звучить, як зміна дня і ночі, як океанський прибій...

Під час концерту барокової музики в НТШ А.

Впродовж концерту музика українського бароко промовляла до кожного з нас: хто ми, якого роду, і чиї ми діти.

„Ми граємо й середньовічні твори західньоевропейських композиторів, але наше засадниче завдання – довести світові й Україні, що українська музика періоду бароко не відрізнялася від кращих европейських шкіл і була органічною частиною загальноевропейської культури", – сказав у своїй лекції-концерті Андрій Легкий, музикознавець і мистецький керівник „Річеркаре".

Особливо сподобався усім сильний голос Клари Легкої, її оксамитне мецдо-сопрано у супроводі ансамблю. Вона заспівала два сольних канти – „Чайка", на слова Івана Мазепи, та „О, Українонько". Гетьман Іван Мазепа – людина бароко – самовіддано будував українські церкви, творив музику і поезію, жертовно служив Богові й Україні...

Наприкінці концерту „Річеркаре" знаменито виконав чотири українські танці. Дуже експресивно й мелодійно прозвучав „Волоський танець". музичного „шарму" додав і наймолодший учасник концерту Юрчик Легкий, який підігравав на тамбурині. Його тато, Андрій Легкий, також є талановитий професійний композитор. У його доробку – симфонія, квартет, твори для оркестру, фортепіяно, скрипки, клярнету, хору, пісня „Розлука" на слова Ів. Франка. У той бароковий вечір вперше прозвучав новий твір Андрія Легкого „Коломийки" у зворушливому виконанні юної, обдарованої скрипальки Христини Махно. Христинка своєю талановитою грою мовби повела усіх у подорож карпатськими полонинами...

Вдячні слухачі дарували музикантам-віртуозам щирі оплески за неповторну мить зустрічі з чарівним світом музики українського бароко, котра має такий неповторний магнетизм і чар, яка досконалює естетичні смаки людини, допомагає осягнути музичні здобутки України у контексті все-европейських і світових надбань.

„Музика середньовіччя – це ще питання родоводу національної еліти. Нам частенько сусіди люблять закидати, що ми, мовляв, хліборобська нація, гречкосії були й такими залишаємося, отже, про яку еліту може йти мова? Таке уявлення про наш народ мають наші поневолювачі, а насправді ж ми завжди були Европою. Дослідивши невідомі досі манускрипти періоду середньовіччя, які тепер зберігаються у польському Вавелі та Ягелонській бібліотеці, інші першоджерела, ми дійшли висновку, що українська середньовічна музика не мала загальнослов'янських впливів, а орієнтувалася більше на Францію, Італію, Німеччину... Більше того, в Україні інструментальні гурти виникли на 150 років раніше, ніж в Росії. Скажімо князі Вишневецькі, Потоцькі, Острозькі мали свої інструментальні капелі. Достеменно відомо, що струнну оркестру мав і Богдан Хмельницький. Наша мета – повернути українську культуру в русло европейської рецепції, де вона була", – сказав на закінчення концерту Андрій Легкий.

На вечорі в НТШ (зліва): Юрчик Легкий, Галина Ремезова, Андрій Легкий, Галина Легка, Лариса Онишкевич, Христинка Махно, Василь Махно, Клара Легка, Стефан Кузів. Фото: В. Лопух

„Гуцулко...

(Закінчення зі стор. 19)

рівник хору, відома співачка Христина Липецька чудово аранжувала пісні та підготувала як шкільний хор, так і сольові виступи.

Надхненно і гарно прозвучали пісні „Верховино", „Гуцулка Ксеня", „Свіжий ранок" у виконанні хору, „Панни з оселі" – кельнерки, „Коломийки", „Оселя Говерля" – Андрій Каде, „Як тут страшенно мило всюди", „Ой, Семене" – Галина Міщанин, „Ах Мері, Мері" – Марійка Брездень, „В долині річка склиться", „Кликни, мавко кучерява", „Кохання" – Наталя Лаврин, „Ах, ходім на Чорногору", – Галина Міщанин і Андрій Каде, „Америка – чудовий край" – Никола Стюарт, – Андрій Каде, Леся Вальнюк, Наталя Лаврин та ансамбль сеньйорів, „Чужі краї", „А у мого легіника" – Леся Вальнюк. Чудові декорації для п'єси виконали дванадцятиклясники Христя Ігнасів, Никола Стюарт, Марійка Брездень, а звукове оформлення – Никола Стюарт, Андрій Каде та Богдан Бойко. Звук та освітлення надзвичайно професійно встановила компанія „IKO Produktions" в особах колишніх учнів Андрія Гнатюка та Адріяна Квітковського.

Оперету режисерували вчителі української мови Сергій Пасішник та Світлана Площанська, а консультантами були парох о. Даниїл, адміністраторка Кароліна Пікула та директор школи Михайлина Вайгл. Складаємо особливу подяку Ірині Дубас-Барнич за партитуру.

Три години вечора пройшли на одному подиху, заля була виповнена батьками та гостями, і всі довго аплодували молодим талановитим акторам під звуки безсмертного танго „Гуцулка Ксеня".

Христина Годів-Юзич

Відкриття 23-го концертного сезону в Центрі української культури - „Музика в Ґражді"

Виконавці, котрі братимуть участь в серії концертів „Музика в Гражді-2005", (зліва): Лідія Артимів, Вірляна Ткач, Ванда Фипс, Наталія Хома, Александер Брусіловський, Юрій Харенко, Володимир Винницький, Соломія Івахів, Борис Дев'ятов, Ірина Кречковська, Марта Кречковська, Кевин Кван Лукс, Оксана Кровицька, Владімір Віардо. *Фотомонтаж: Ігор Барабах*

ГАНТЕР, Н. Й. – Центр Української Культури в Гантері повідомляє про відкриття 23-го концертного сезону, який проходитиме під назвою „Музика в Ґражді". На сьогоднішній день музична серія концертів, заснована в 1983 р. композитором д-ром Ігорем Соневицьким, здобула собі визнання одного з видатних фестивалів клясичної музики, які дають нагоду почути українських та інших видатних артистів.

Цього року серія розпочинається 16 липня концертом видатної піяністки Лідії Артимів, лавреата премій Лідз і Левентрит, професора Мінеаполіс-університету, член тріо „Штайнгардт (перша скрипка Ґварнері-квартету) - Артимів – Ескин (головний челіст Бостонсимфонії)". В програмі – твори Бетговена, Шумана, Дж. Л. Займонт, Лисенка і Нижанківського.

23 липня виступатиме Вірляна Ткач, директор театральної групи „Яра" при театрі Ля МаМа в Ню-Йорку, разом з поетесою Вандою Фипс, в програмі сучасної української поезії (в оригіналі та в англійському перекладі).

Товариство камерної музики „Музика в Ґражді" – Александер Брусіловський – скрипка; Соломія Івахів – скрипка; Борис Дев'ятов – альт; Наталія Хома – чельо; Володимир Винницький – фортепіяно – виступить 30 липня. В програмі – твори Кодалі, Барбера і Шасона.

Сопрано Оксана Кровицька, солістка Нюйоркської міської Опери, котра здобула міжнародне реноме виступами в Европі та Північній Америці, повертається з виступом до „Ґражди" 6 серпня. В програмі – оперні арії Верді, Цілея, Пуччіні, Россі та українські народні пісні в обробці В. Йориша, П. Бойченка, Л. Кауфмана, і С. Павлоченка, М. Лисенка, Д. Задори і Б. Лятошинського.

Молоді скрипалі-лавреати Ірина та Марта Кречковські – вперше виступлять в „Ґражді" в супроводі піяніста Кевина Квана Лукса, 13 серпня. В програмі – твори Брамса, Чайковського, Шасона, Дворжака, Сарасате, Рахманінова, Прокоф'єва, Деб'юсі та Скорика.

В доброчинному концерті під назвою „Віденський вечір", який відбудеться 27 серпня, виступатимуть Юрій Харенко – скрипка, і В. Винницький – фортепіяно.

В заключному концерті сезону 3 вересня виступить видатний піяніст Владімір Віардо, лавреат премій Вена Клайборна (1973) та Марґеріт Лонґ-Жак Тібо (Париж, 1971), котрий минулого року в турне по Европі виступав як диригент та соліст з Київською філармонією. В програмі – твори Брамса, Чайковського та Деб'юсі.

Поза серією концертів, але як частина святкування 4 липня, виступить д-р Євген Стецьків у вечорі гумору під назвою „Сміх – то здоров'я", в пам'ять гумориста Павла Глазового (1922-2004). Програма відбудеться в неділю, 3 липня, о годині 8-ій вечора.

Музичним керівником концертної серії в „Ґражді" від 2003 року працює Володимир Винницький; екзекутивним директором – Іка Кознарська Касанова; почесний голова ради директорів – д-р Ігор Соневицький.

* * *

Курси народного мисцецтва, які становлять частину літньої програми – відбуватимуться в такому складі: кераміка, писанки (1-5 серпня), інструктор Софійка Зелик, (212) 533-6419; вишивання (8-12 серпня), інструктор Любов Волинець, (203) 327-7899 (під час дня); ґердани (8-12 серпня), інструктор Анастазія Березовська, (518) 989-6668; спів народних пісень для дітей (1-12 серпня), інструктор Анна Бачинська, (718) 271-9387 (пізно увечорі). На курси та спів слід зголошуватися до 15 липня.

* * *

Ґражда, яка становить складову частину парафіяльного комплексу церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, знаходиться на шляху Rt. 23 A (при Ukraine Rd.). Концерти відбуваються в суботу о годині 8-ій веч. в Ґражді. Квитки можна набути при вході; кошт: 15 дол., загальний вступ; 12 дол. члени і сеніори; студенти даром.

Додаткові інформації про музичну серію – програму, включно з даними про виконавців, як також вказівки щодо доїзду і загальних координат – знаходяться на електронній сторінці www.GrazhdaMusicandArt.org або на число: (518) 989-6479.

Готується альбом „Мальовнича Україна"

Минулого року в „Свободі" були вміщені копії картин, які створив відомий сучасний мистець Михайло Барабаш, котрий проживає тепер в США. Михайло Барабаш готує великий мистецький альбом „Мальовнича Україна". Для створення нових краєвидів України, які мають увійти до цього видання, М. Барабаш минулого літа їздив в Україну.

Тепер він знову вибирається на батьківщину, щоб створити ще певну кількість картин, які можна буде ужити до альбому з літературним текстом, якого автором є відомий письменник і культуролог Богдан Смоляк зі Львова.

Мистецькі праці М. Барабаша добре відомі в США і в Україні, тому його альбом очікується цікавим та гарним, особливо для тих, хто жив чи живе у західній Україні – ближчій батьківщині мистця. Це є причиною, що М. Барабаш, шукаючи мотивів та надхнення до своїх картин, мандрує в першу чергу у західніх українських землях, в Галичині.

В альбомі побачимо багато картин із знайомими мешканцям західніх українських земель краєвидами, і тому цей альбом буде особливо близький серцю т. зв. „галичан". Хто бажає допомогти мистцеві фінансово для завершення цього задуму, може це зробити, надсилаючи чеки до „Самопомочі" в Ню-Йорку, на адресу: 108 Second Ave, NY 10003-8392, зі зазначенням – на „Мальовничу Україну".

О. К.

Михайло Барабаш. Свірський замок (пастель)

Михайло Барабаш. Захід сонця – Глинна Наварія (пастель)

ПОДЯКА

Цим шляхом висловлюю подяку Генеральному Консульству України в Ню-Йорку, зокрема Генконсулу Сергію Погорельцеву, за влаштований мій творчий вечір в приміщенні Консульства.

Також дякую Віце-Консулу Наталі Костенко, яка була ведуча вечора, коментуючи виконувані твори і надаючи двогодинній програмі єдності в різноманітних жанрах.

Висловлюю подяку і бандуристці Аллі Куцевич, яка мистецьки збагатила мій репертуар. Генеральне Консульство зібрало достойну публіку, включно з Єпископом Василем Лостеном, депутатом ВР і головою Союзу Українок в Україні Лілією Григорович, працівниками Консульства та запрошеними гістьми. Я мав відчуття, що знову виступаю на території України, хоч і в Ню-Йорку, а для мистця, що живе в діяспорі це є великий творчий стимул. Дякую

Ростислав Василенко,
Заслужений артист України

Гайді готова стати першою „космічною українкою"

„У політ до зірок готова", – заявила американська астронавтка українського походження Гайді Стефанишин-Пайпер в розмові з кореспондентом „Свободи" Анатолієм Гороховським.

Про молоду вродливу жінку українського походження, яка готується стати астронавткою США, я довідався від першого космонавта України Леоніда Каденюка. Завершивши у листопаді 1997 року космічний політ у складі команди американського корабля „Колумбія", він завітав до Чикаґо, щоб зустрітись з українською громадою міста.

– Впродовж майже року, – розповідав Леонід Каденюк, – я проходив передполітний вишкіл в американському космічному центрі імені Линдона Джонсона у місті Гюстоні. В тому же навчальному центрі готувалась стати астронавткою українка за походженням Гайді Стефанишин-Пайпер. Вона не забула рідної мови, дотримується національних звичаїв. Радив би вам, як журналісту, познайомитись з нею.

І така нагода трапилася. В 1998 році Український Національний музей у Чикаґо відзначав свій ювілей і на це свято була запрошена Гайді. Саме тоді і відбулось наше знайомство. Добре пам'ятаю, як тепло її приймала громада, як гаряче аплодували, коли вона виступала рідною мовою, як сердечно раділи з того, що деклямувала на пам'ять вірші Тараса Шевченка.

З того незабутнього дня минуло довгих сім років. Та про Гайді я не забував, постійно цікавився, як вона готується до космічної подорожі. Коли стало відомо, що вона зарахована до складу наступної експедиції, то вирішив подзвонити Гайді, щоб отримати останні відомості, як кажуть, з перших рук.

Та це, як виявилось, в сучасній Америці нелегко здійснити. Після відомих подій 11 вересня 2001 року, коли в Ню-Йорку і Вашінґтоні терористи атакували вежі-близнюки важче отримувати інтерв'ю у діячів науки, техніки, медицини, культури і зокрема астронавтів. Нещодавно створене міністерство безпеки США впровадило додаткові обмеження для таких контактів.

Щоб поговорити по телефону з астронавткою, треба було одержати дозвіл від Національного управління з астронавтики і досліджень космічного простору Америки (НАСА). А для цього від мене зажадали листа, в якому належало вказати, які передбачаю задавати їй питання, в якій газеті друкуватиметься інтерв'ю.

Минув недовгий час і від НАСА я отримав відповідь, в якій повідомлялось, що мені дозволяється телефонна розмова. Було визначено день, час і тривалість – 15 хвилин. Розмова, яка почалась у точно визначений час, тривала біля години. На її початку я попросив астронавтку розповісти про її українське коріння. Ось що вона сказала у відповідь на це запитання:

– Мій батько, Михайло Степанишин, походить з Нового Яричева, неподалік від Львова. Ще до початку Другої світової війни доля привела його до Німеччини, де став наймитом у поміщика. Після закінчення війни батькові вдалось в 1947 році виїхати до Америки. Спочатку жив у Ню-Йорку, а потім переїхав до Мінесоти. Моя мати походить з Німеччини, з моїм майбутнім батьком вона познайомилась в Америці, де згодом побралися.

Мій чоловік – американець за походженням, звати його Ґлен. Я познайомилась з ним в інституті, в якому ми разом вчились. А коли отримали дипломи, тоді й одружились. Разом поступили на службу до військово-морської фльоти. Тепер він працює інженером в одній з провідних установ НАСА. У нас росте син Михайло, якому 15 років, вчиться у 10 клясі. На відміну від мене син не захоплюється космосом, любить підводне плавання, гордиться тим, що є провідним гравцем шкільної команди з водного пола.

– Перейдемо до космічної теми. Як вам вдалось вступити до загону астронавтів?

– Це було нелегкою справою. Коли НАСА оголосило набір жінок до загону, я вирішила спробувати свої сили. На дев'ять місць (саме стільки передбачалось набрати представниць „слабкої статі") кандидувало понад тисячу жінок. Подала заяву я і почалися різні обстеження, які, на щастя, пройшли без застережень. Влітку 1996 року мене зарахували до загону, і я відразу приступила до опанування нової професії у космічному центрі імені Линдона Джонсона. Слід визнати, що служба у фльоті багато в чому мені допомогла. Там я займалась проєктуванням спеціяльної апаратури, призначеної для підводних човнів. Аналогічні прилади встановлюються і на космічних кораблях. Окрім того, військова служба загартувала мене фізично, що має теж недругорядне значення для підготовки астронавта.

Гайді Стефанишин-Пайпер

– Чи не важко жінці стати астронавтом?

– Навіть дуже важко, чимало чоловіків не витримують випробувань, передбачених навчальною програмою і, як мовиться, сходять з дистанції. А я пройшла найскладніші випробування, склала всі іспити і тому можу не без гордости сказати, що маю надію на здійснення моїх сподівань. Горджусь тим, що брала безпосередньо участь у підготовці „Колумбії" до старту. У складі команди цього корабля був перший космонавт України Леонід Каденюк.

– Коли плянується ваш лет у космос?

– У грудні я маю зайняти своє місце в космічному кораблі, який полетить до Міжнародної космічної станції (МКС), де я буду виконувати покладені на мене обов'язки.

(Закінчення на стор. 23)

НОВІ ВИДАННЯ

Переглядаючи пам'яткову книгу XXVII Конвенції СУА

XXVII Конвенція Союзу Українок Америки, що відбулася 27-30 травня в Олбані, Н. Й. залишила не тільки гарний спомин у численних учасниць, але також тривку пам'ятку у формі дбайливо підготовленої та повної цікавих фактів про діяльність СУА книги великого формату на 320 сторінках.

Хоч на початку пам'ятної книги організаторки інформують, що з невідомих причин настала резигнація голови видавничої комісії та деяких членів, це не перешкодило у підготуванні взірцевого видання цієї пропам'ятної книги, що залишиться доказом сумлінної праці СУА.

У книзі подано історію праці СУА не тільки за звітовий час, але часто також історію поодиноких відділів СУА від початку їх існування. Є тут також передрук статтей, що мають поважне значення в історії праці СУА, зокрема коли йдеться про поодинокі завдання, виконані з доручення проводу організації. Деякі статті подані англійською мовою, як наприклад звіт англомовної редакторки „Нашого життя" Т. Стадниченко, або звіти декількох відділів СУА, в яких більшість членок є англомовними. Ця „двомовність" не перешкоджає, однак, діловисті „Пам'я-ткової книжки" та її чепурному виглядові.

До книги увійшли численні джерельні матеріяли, які найкраще віддзеркалюють кропітку працю СУА та залишаться для історії життя і праці української громади в США. Списки активісток, численні світлини членів відділів СУА із поданням прізвищ та діловодств – усе це дає неоцінений джерельний матеріял для характеристики праці цієї найбільшої та найактивнішої жіночої організації в США за звітний час від травня 2002 року до травня 2005 року. У книзі вміщені численні привіти від українських провідних осіб і організацій, почнаючи від Президента України Віктора Ющенка та провідників церков. Є також привіти від громадських організацій, від політичних установ та деяких провідниць жіночого руху. Також є молитва СУА та його гимн, про існування яких не кожен знає. Історії поодиноких фондів, що існують при СУА як історії цілих літературних фондів, що діють при СУА , це доказ широкого діяпазону праці СУА, що виказується саме при публікації такої пропам'ятної книги. Вона залишиться змістовним документом для майбутніх поколінь українських жінок, про багату та широку працю однієї з передових українських жіночих організацій.

О. Кузьмович

Гайді готова...

(Закінчення зі стор. 22)

Наш космічний політ розрахований на 12 діб. Екіпаж складається з шести астронавтів, в його числі одна жінка, тобто я, та один чужоземець, який представлятиме Канаду. Щодо завдання, то воно видається мені досить складним і відповідальним. Йдеться головним чином про добудову МКС, а точніше – збільшення на її поверхні сонячних батарей. Щоб вирішити це завдання, плянується три виходи у відкритий космос. Зокрема, на поверхню станції мені доведеться виходити двічі, тривалість запляннованого для мене обсягу робіт у відкритому космосі складає понад шість годин.

– Коли відбудеться старт вашого корабля?

– Передбачається, що наш корабель „Атканте", полетить 8 грудня. Однак, в силу певних незалежних від НАСА обставин, як це неодноразово траплялось раніше, попередньо встановлена дата може бути змінена.

– Останнім часом у засобах масової інформації йде мова про можливість летів до Марса. Ви не хотіли б стати першою жінкою, якій пощастило б ступити на „червону плянету"?

– Мені хотілось би стати учасницею такого лету, але, дивлячись правді в очі, мушу сказати, що для мене це вже нездійснена ідея. Коли я зустрічаюсь з школярами, то говорю їм, що вони повинні готуватися до далеких космічних летів.

– Чим ви займаєтеся у вільний час, яким видам спорту надаєте перевагу, які книжки читаєте, яку любите музику?

– Багато запитань ви мені задали, спробую на всі коротко відповісти. Головна моя турбота – виховання сина, якому віддаю увесь вільний час. Вважаю, що це найперший обов'язок батьків. Нещодавно, під час шкільних канікулів Михайла, ми всією родиною поїхали на тиждень до океану, де займались підводним плаванням. Час від часу, разом з чоловіком, бігаю, граємо у теніс. А у вечірні години, коли звільняюсь від кухні, люблю послухати українську народну музику, або читаю історичний роман.

– Як ви ставитесь до Помаранчевої революції, яка відбулась в Україні?

– Я є українкою і горджусь тим, радію з того, що мої земляки здійснили революцію, не втративши жодної краплини крови. Я сердечно вітаю нового Президента, він вособлює демократичні принципи, які будуть впроваджені на всіх ділянках державного будівництва.

Я щаслива, що стану першою жінкою-українкою, якій довірено виконання складних завдань у відкритому космосі. Я щаслива, що зможу з космічної висоти послати привіт моєму народові, який нині заслужив визнання цілого світу.

СПОРТ

Футбол

Команда „Шахтар" стала чемпіоном України 12 червня до завершення змагань. До останньої тури команда „Динамо" (головний конкурент „Шахтаря" в боротьбі за чемпіонство) відставала від гірників на 4 точки і в разі успіху донецької команди в Одесі втрачала можливість дістатися до заповітного першого місця. І „Шахтар" виграв в одеського „Чорноморця" з рахунком 3:1.

* * *

Чемпіон Европи, збірна Греції, у відбіркових змаганнях чемпіонату світу 2006 року 8 червня поступилася з мінімальним рахунком 0:1 українській команді.

Перемога над грецькою командою наблизила Україну до фінальної першости світу в Німеччині: для того, щоб вибороти перше місце у своїй групі команді О. Блохіна потрібно в завершальних трьох зустрічах набрати лише дві точки.

Тріюмфальне завершення відбіркового турніру може припасти на 3 вересня у грі з Грузією на виїзді. Гру з греками не можна назвати феєричною. З перших хвилин греки, керовані німецькою раціональністю Отто Рехагеля, спробували розхитати захист українців. І виходило це в них досить небезпечно. На 8-ій хвилині першого удару по воротах Олександра Шовковського завдав Врізас, але український воротар цей м'яч спіймав без надзусиль. Ще один небезпечний сиґнал для українців прозвучав на 21-ій хвилині, коли Капсіс виграв м'яч в Русола, але пробив над воротами.

На 32-ій хвилині греки зуміли забити, але з положення поза грою. На 49-ій хвилині греки знову забили, але знову з порушенням. Перший удар в площину воріт Антоніса Нікополідіса українці зробили лише на 58-ій хвилині. На 81-ій хвилині Андрій Гусін, який перед грою заплів у волосся синьо-жовті стрічки, опинився з м'ячем сам на сам з Нікополідісом. Це було 0:1 на користь збірної України.

Були сльози на обличчях уболівальників збірної Греції, які мають шанс тепер лише на друге місце в групі, за яке доведеться боротися з командами Туреччини і Данії.

Команда України провела 5 змагань без жодного ґолю в свої ворота.

* * *

Збірна Японії першою пробилася до фіналу чемпіонату світу, що відбудеться наступного року в Німеччині. Японці перемогли збірну Північної Кореї з рахунком 2:0. Пройшли до фіналу також іранці, які у Теграні обіграли збірну Багрейну з рахунком 1:0.

Нові перемоги дружини „Ч. Січі"

„Чорноморська Січ" – „Ровей Юнайтед" – 6:0
„Чорноморська Січ" – „Татри-Словакія" – 2:1

Цими двома перемогами в грі з клюбами „Ровей Юнайтед" на виїзді і „Татри-Словакія" у себе вдома на площі Керсі в Юніоні, дружина копаного м'яча „Ч. Січі" закінчила ігри на першість еліт-дивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґи" в групі „Південь". Тепер протягом чергових трьох тижнів 16 клюбів, що зайняли кращі місця в групах „Південь" і „Північ", проведуть серію „плей оф", тобто кінцеві ігри за звання чемпіона еліт-дивізії та срібні і бронзові нагороди.

Цю нову серію змагань „Січовики" розпочнуть з сильним клюбом „Соколи", який в групі „Північ" зайняв друге місце. Переможець цього поєдинку ввійде до чвертьфіналу, який відбудеться в неділю, 19 червня.

Повертаючись до звітових двох змагань, в яких дружина „Ч. Січ" була серійозним конкурентом, з яким не змогли упоратися, словацькі „Татри", хоч в складі їх дружини виступає ряд досвідчених, недавно прибулих гравців з Словаччини.

В середу, 1 червня, „Січовики" провели зустріч на виїзді з клюбом „Ровей Юнайтед", який цим разом розгромили з високим вислідом – 6:0. Переважаючи суперників протягом цих змагань технічними комбінаціями, швидкістю і бажанням здобути перемогу, вже до перерви „Січовики" провадили 3:0. Ґолі забили Марко Левицький – два і Лесь Миськів. В другій половині дружина подвоїла рахунок – 6:0. Ґолі здобули Марко Левицький, Марко Гординський і Джанат Рібейро.

В неділю, 5 червня, „Ч. Січ" приймала сильний словацький клюб „Татри". На початку цих змагань гра проходила рівнорядно, суперники провели кілька продуманих акцій і на 12-ій хвилині заслужили на вільний стріл, з якого здобули ведення – 1:0. На 40-ій хвилині напад „Ч. Січі" провів чергову контратаку, яку вдало завершив ґолем Марко Гординський. Після перерви обидві дружини виявили значне завзяття до здобуття переможного голя, якого остаточно здобув для „Ч. Січі" на 86-ій хвилині Джанат Рібейра (2:1). Завдяки цій перемозі дружина випередила „Татри" в показнику табелі групи „Південь".

Склад „Ч. Січі": Г. Сергіїв, А. Панас, С. Колодій, М. Витвицький, Б. Поритко, А. Олесницький, Л. Миськів, М. Ґудзій, А. Кудрик, Д. Фріґа, Дж. Робейро, П. Будняк. Провідник М. Гординський.

Омелян Твардовський

Шахи

10 червня в Кишиневі, Молдова, відкрито чемпіонат Европи із шахів серед жінок. На цих змаганнях Україну представляє 24 шахістки, серед яких Інна Гапоненко, Катерина Лахно, Тетяна Кононенко та Тетяна Василевич. Усього на участь подано 189 заявок з 31 країни. Фонд нагород чемпіонату становить 45 тисяч долярів. Переможниця одержить 7 тисяч долярів.

Сенсаційною перемогою колюмбійського гросмайстра Алексіса Кабрері 10 червня в Еспанії завершився міжнародний турнір XXIX „Vicente Boni". Напередодні турніру серед головних претендентів на перемогу значилися українці – екс-чемпіон світу Руслан Пономарьов й Олександер Мойсеєнко. В ході змагань О. Мойсеєнко посів 9-те місце, а Р. Пономарьов лише 11-те.

НА ДОЗВІЛЛІ

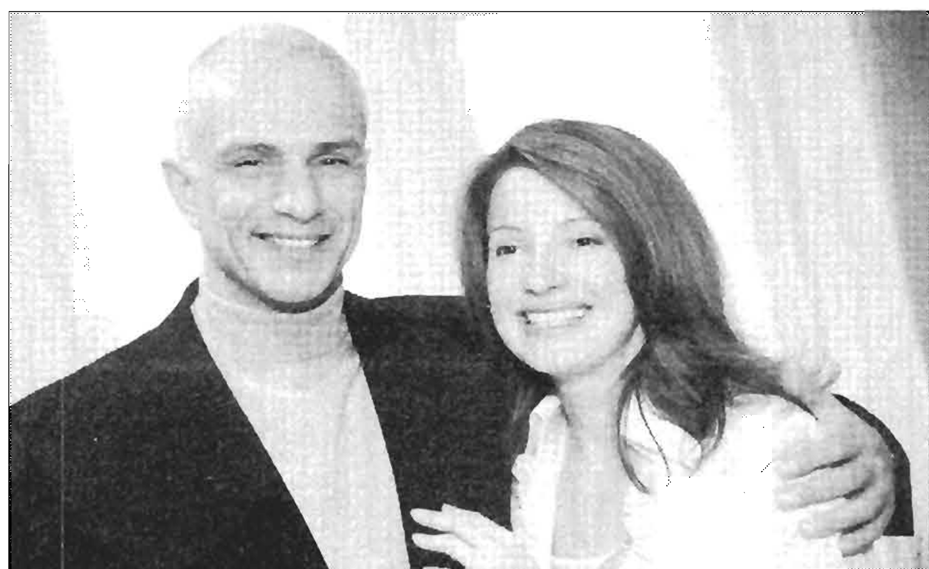
Юлія Тимошенко, коли не урядує

Ми часто подаємо у „Свободі" офіційні світлини з діяльности прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. Але час від часу варто пригадати, що уряд України очолює молода, вродлива жінка, яка стала для світу також вособленням привабливости і краси усіх українок. У цьому можна переконатися з поданих на цій сторінці світлин.

Юлія Тимошенко ... без коси (2005 р.).

Юлія Тимошенко з чоловіком Олександром. (2002 р.).

Коростень позиватиме ... Київ

КОРОСТЕНЬ, Житомирська обл. – Громадські організації Коростеня збираються подати в суд на Київ за злочини княгині Ольги, вчинені проти їхнього міста. Над підготуванням юридично виваженого позову працюють місцеві історики і юристи, в розпорядженні яких є чимало напрацьованого матеріялу, як із писемних, так і археологічних джерел. Позов плянують подати вже у червні, правда, покищо не визначилися, до якого саме суду.

На початку третього тисячоліття в стародавньому місті Коростені на Житомирщині згадали про військовий конфлікт, який стався між східньослов'янськими племінними союзами древлян та полян у середині X століття в межах нещодавно утвореної держави – Київської Русі. Тоді перемогу здобули київські вої, а княгиня Ольга нібито повністю спалила Іскоростень.

Конфлікти між першими князями Київської Русі і непокірливими древлянами відбувалися досить часто. Найбільше загострення сталося у 945 році, коли обурені надмірною даниною древляни на чолі з князем Малом підняли повстання і перебили всю військову дружину князя Ігоря, а його самого жорстоко стратили. Вже наступного, 946 року, повстання придушила княгиня Ольга, тим самим помстившись за вбитого чоловіка. Літописець Нестор наводить цікаві подробиці помсти: першу делегацію послів від князя Мала Ольга живцем спалила у лазні, другу живцем закопала у землю в лодії, на якій вони приплили. Вже під час облоги Іскоростеня, не зумівши захопити місто, Ольга запропонувала древлянам мирову, треба було лише відкупитися – дати княгині по три голуби і три горобці від кожного двору. Отриманих птахів дружинники згодом відпустили, прив'язавши до кожного палаючу тканину. Повернувшись до власних гнізд вони і спалили Іскоростень.

Саме на літопис опираються можливі позивачі з сучасного Коростеня, хоча історики до переказів Нестора ставляться досить скептично і вважають, що колоритні сюжети помсти Ольги були, можливо, вигадані значно пізніше, щоб залякувати і попереджувати можливі повстання проти князівської влади. Хоча факт підкорення міста не заперечують. Не писемним, а значно серйознішим, матеріяльним підтвердженням цьому можуть бути минулорічні розкопки на березі річки Уж, коли було знайдено сліди пожежі і великої січі, які, на думку археологів, найімовірніше сталися під час штурму непокірного Іскоростеня дружинниками княгині Ольги.

Навіщо ж судитися зі столицею за справи давно померлої княгині? Бо за такою логікою пересудитися можуть ледь не всі давньоруські міста, особливо на історичних прикладах періоду феодальних міжусобиць. У Коростенського міського голови Володимира Москаленка, якого днями обрали головою новоствореної Асоціяції древніх міст України, своя позиція. Він відзначає, що такий суд допоможе привернути увагу громадськости і влади до проблем маленьких міст. До речі, в асоціяцію можуть увійти міста, історія яких налічує більше 500 років. Покищо до асоціяції входять лише сім. Мета асоціяції – захист історико-культурних, політико-економічних, творчих та інших інтересів древніх міст.

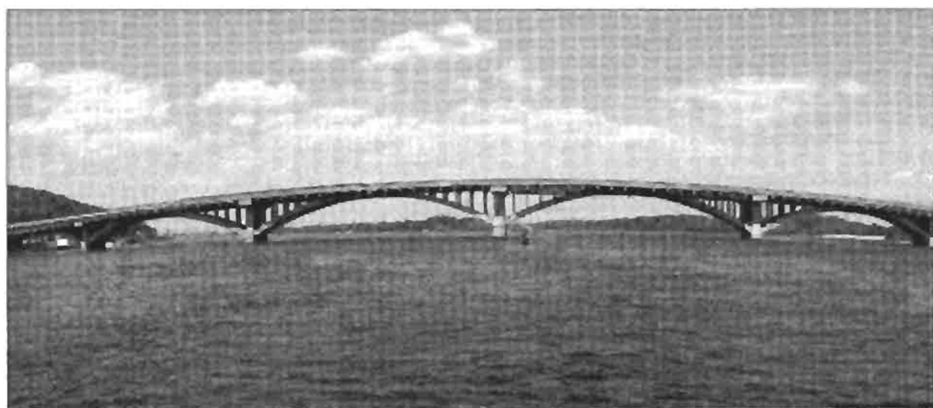
Іван Леонов

Мережива київських мостів

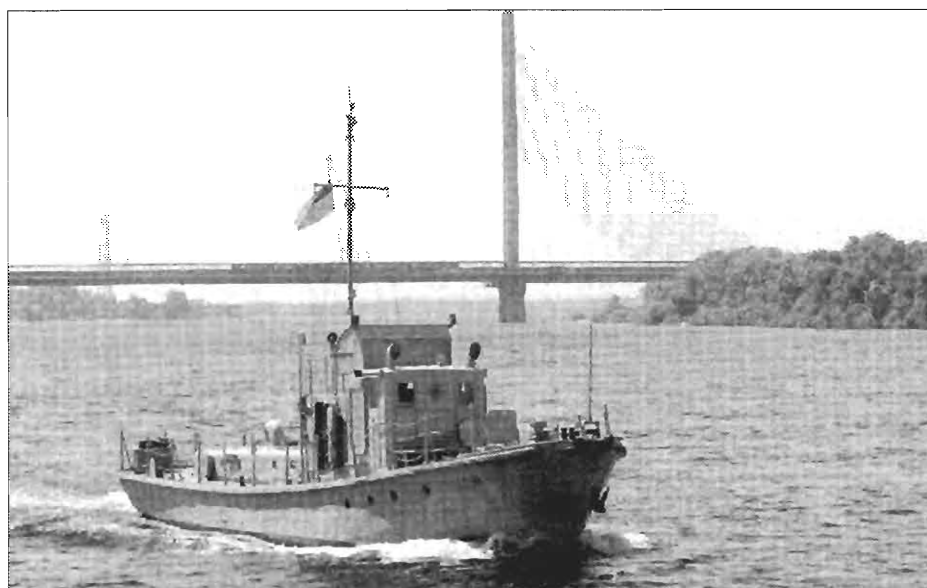
Люди з давніх давен будують мости через ріки і гірські провалля. Подорожні найчастіше не звертають особливої уваги на мости, сприймаючи їх як частину свого шляху. А втім, кожен міст має свою історію, і таких „історичних" мостів чимало у Києві. Першим у світовій практиці мостобудування став у 1963 році вантовий залізобетонний залізничний міст через Дніпро. Першим в СССР був суцільнозварний міст ім. Євгена Патона, який складається з 264 зварних бльоків і має довжину 1543 метри. Одним з найбільших у світі вантових мостів став Московський міст через Дніпро, споруджений в 1976 році.

Серед відомих конструкторів і будівничих мостів особливо славний киянин Євген Патон. Не менше мостів створив і Григорій Передерій – українець з Кубані.

Л. Хм.
Фото: УНІАН

Київ. Метроміст.

Київ. Південний міст.

Київ. Залізничний міст.

ВІН – ГЕРОЙ !

Відданість Церкві й Україні – знає той,
Хто задля Бога й Батьківщини
Оборону ідеалів ставить вище родини!
Святий приклад Христа каже – Він Герой!

Гірку чашу Терпіння випиває той,
Хто в надії на поміч Господню,
В кайданах не мовчить – за Голготу Народню!
Святий приклад Христа каже – Він Герой!

Встоятись перед червоним катом зможе той,
Хто голосить Закони Божі,
Що громлять знущання ворожі!
Святий приклад Христа каже – Він Герой!

Найбільшою любов'ю сповнений той,
Хто він покликом сумління свого
Не жаліє за Друзів – життя молодого!
Святий приклад Христа каже – Він Герой!

Ірина Захарків – „Зібрані Твори" – стор. 190

УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ

Григорій і Теодозія Стельмах

Остап Захарків

Нестор Стельмах

З ПОКЛОНОМ УКРАЇНСЬКІЙ ПОВСТАНСЬКІЙ АРМІЇ
та в пам'ять моїх найдорожчих

МУЖА – ОСТАПА,

БАТЬКІВ – ГРИГОРІЯ, Хор. УСС-ів,
який був учасником перебрання міста Львова від австрійської влади 1 листопада 1918 р.
і був ранений в обидві ноги та

ТЕОДОЗІЇ, Головної Секр. Суду Вільної України – Вишнівчик 1918-19 рр.

БРАТА – НЕСТОРА, Старшини УПА, липень *1924 – +1958

СТЕЛЬМАХІВ

ЗЛОЖИЛА 1,500 дол. (ОДНУ ТИСЯЧУ П'ЯТЬСОТ ДОЛ.)
ДЛЯ ПРОДОВЖЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ ЛІТОПИСУ УПА НЕВМИРУЩИХ
ГЕРОЇВ НА РУКИ ВП. ПАНА МИКОЛИ КУЛИКА,
ЗАСЛУЖЕНОГО-НЕЗЛАМНОГО ВОЇНА УПА

„Квіти України".
Ірина Захарків 1975

ІРИНА ЗАХАРКІВ

Остап Ґац – „Гонта" зі Стрільбич

Св. п. Остап Ґац

Представляючи книжку „Школа в Стрільбичах", Таня Лісна пише: „Остап полинув у співоче і музичне мистецтво від юних літ. У школі Старого Самбора співав сопраном, брав лекції на скрипці і вступив до смичкової оркестри. Згодом співав в тенорах у світському і церковнім хорах у Старому Самборі і у своєму селі Стрільбичі".

Мова йде про одного з найактивніших організаторів національно-патріотичного руху на терені Старосамбірщини. Це – особа достойного Остапа Ґаца, який у підпільній праці був знаним тільки як „Гонта". Остап Ґац народився 11 листопада 1911 року в селі Безнігів на Лемківщині. Його батько Іван своїми виїздами на заробітки до Швайцарії придбав достатні кошти, щоб купити землю, де побудував дім у Стрільбичах. Тут Осип закінчив початкову школу, а пізніше – навчання на бухгальтерських курсах при торговельній школі у Старому Самборі. Ще дещо пізніше закінчив школу фармакології. Батько Остапа, колишній вояк австрійської армії, був досить освіченою людиною, тому у їхньому домі було багато різної літератури.

Це був період національного пробудження українського народу. Революційне надхнення особливо заполонило молодь, яка почала активно цікавитися політичними течіями. Пошук за правдою привів молодого, допитливого юнака на зібрання „сельробів". Тут же, в таємниці від польської поліції, в лісах, присутнім читали літературу комуністичного спрямування, яку нелегально привозили з Радянської України і держав Заходу. Один з українських патріотів, Іван Пукач, переконав молодого Остапа, щоб він перестав учащати на сельробські зборища. Вважалось, що це було б великою втратою, якщо б розумний хлопець віддався б під вплив комуністичних ілюзій.

Остап на 19-му році життя став членом ОУН і відразу – підозрілим в очах польської поліції. При помочі старших Остап організував першу ланку ОУН у Стрільбичах, до якої ввійшло ще кілька молодих. Всі вони віком 16 до 20 років стали активними пропагандистами ОУН завдяки досвідові Миколи Костура і Михайла Лежана, які були учасниками визвольної боротьби за волю України в 1918 – 1919 роках. Їхні праці розповсюджував націоналістичний часопис „Сурма", який молодь дуже любила.

Остап був у добрих стосунках з проґресивною українською інтелігенцією Старого Самбора, відчутний вплив якої спричинився до формування його світогляду. Крім того, великий вплив мали також культурологічні, просвітницькі заходи стрільбицької „Просвіти". Він грав на сопілці, скрипці і співав у хорах, а деколи керував ними. Він був енергійним і рухливим, добре розвинутим у спорті.

Організаторські здібності набув з плином часу, так що в короткому часі став беззаперечним провідником стрільбицької молоді і політичним виховником. Молодь горнулась до нього. З приходом більшовиків у західню Україну ОУН зазнала трагічних переслідувань. За приналежність до націоналістичної організації багатьох було знищено.

Остап в той час був бухгальтером у Старосамбірському райсоюзі. Репресій не зазнав, бо більшовики потребували його праці. Діяльність ОУН стала труднішою, але не припинилась. Осип разом зі своїм другом перед совєто-німецькою війною дістали доручення перейти кордон і перенести важливі документи. На жаль, їх запримітили, довелося втікати. Осип непомітно позбувся документів і з своїм другом заховались у найближчому селі. Після розшуків їх викрили, арештували і вкинули у концтабір в Перемишлі.

Його друг Антін втік з табору і дістався до Стрільбич, де розповів родині Осипа, що він – у більшовицькій тюрмі. Через деякий час йому також пощастило втекти. В 1942 р. на Волині і Поліссі почалась збройна боротьба проти фашизму, польських та червоних партизанських формувань. У Стрільбичах в 1943 році організовано ланки Української народної самооборони з молоді, до чого Остап доклав багато праці. В його обов'язки входило забезпечення бази повстанського старшинського вишколу в околиці села Недільна.

Він також активно займався підготуванням молоді до боротьби у підпільних умовах і до збройної боротьби. На терені Стрільбич Остап зформував трійки молодих юнаків, кожний з яких мав псевдо і кожна трійка мала певне завдання. Під кінець 1943 року німецькі війська розгромили повстанський табір в Недільній.

Остап із своєю дружиною, маленькою дитиною і двома приятелями вирішили податися на Захід. Кілька років поневірялися у таборах, а в 1949 році їм пощастило виїхати до Америки завдяки ЗУАДК-у. Разом з громадою він заснував ще одну Українську греко-католицьку церкву, церковний хор, а відтак Українську централю, і став довголітнім членом хору „Кобзар" і Українського культурного осередку. Крім місцевих організацій, він ревно піддержував Києво-Могилянську академію, проєкт П. Яцика і багато інших. Та найбільш улюбленим проєктом був безперечно Український інститут при Гарвардському університеті, якому він присвятив найбільше зусиль. Завдяки його заходам збірка придбала чверть мільйона долярів на цю ціль. Він був одним із найбільших жертводавців.

Остап Ґац („Гонта") був людиною з надзвичайно глибокою любов'ю до всього, що українське. Нехай пам'ять про нього залишиться на віки!

Олександер Рівний

Пам'яти великої артистки Віри Левицької

(26 лютого 1916 – 26 травня 2004)

Св. п. Віра Левицька

26 травня увечері задзвонив мій київський телефон:

– Це з Філядельфії Юрій Левицький. Хочу повідомити сумну звістку. Сьогодній о восьмій годині ранку померла актриса Віра Левицька...

А ще не так давно, в листопаді 2002 року, я телефонував до Левицьких у Філядельфію, щоб сповістити про присвоєння почесного звання Заслуженої артистки України.

Десятиліттями в Україні знищувалася пам'ять про театр великої емоційної та патріотичної напруги, театр протидії геноциду. У першому ряді перекреслених талантів була Віра Левицька. З довоєнного фільму „Богдан Хмельницький" викинули сцену, де вона знялася в ролі молодої козачки; в одному із львівських музеїв спалили портрет артистки роботи художника Михайла Дмитренка...

Серед сотень тисяч українців, котрі по Другій світовій війні залишили Батьківщину, рятуючись від більшовицького режиму, було багато майстрів сцени – першоклясних акторів, режисерів, художників, музикантів. Лише в останнє десятиліття стало можливим згадувати їх, цікавитися їхньою творчістю, яка, безумовно, є невід'ємною, а подекуди, й кращою, чеснішою сторінкою загальнонаціонального українського театру. Серед них була Віра Левицька.

У 1935 році, прийшовши 19-річною з чоловіком-актором Євгеном Левицьким до театру В. Блавацького „Заграва", Віра вже мала дворічний досвід роботи в трупах Карабіневича та Яреми Стадника. Інтуїтивне в „Заграві" набуло свідомої оцінки, режисерсько-педагогічного осмислення. Тут акторів об'єднувала атмосфера студійного, колективного пошуку. В. Блавацький відразу усвідомив, що Віра Левицька – красуня, розумна, емоційна, інтелігентна, високоморальна – має неабиякий талант і велику творчу волю. Вона володіла якимось чаром.

Віра Левицька виносила на сцену магічну ауру свободи. Це відчули глядачі, коли вперше в костюмі Оксани в „Запорожці за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського вийшла на сцену 17-річна дебютантка. І ця „репродукція" волі стала могутнім лейтмотивом її останньої ролі – Медеї. „Слова, кинуті зі сцени: „Ми залишилися без батьківщини", – перехоплюють подих", – ділилася враженнями від „Медеї" Ж. Ануя у постановці В. Шашаровського Іванна Качмар-Самбірська.

Сценічне існування актриси – в десятках на диво різнобарвних ролей – героїчних, комедійних, оперетКових і, насамперед, драматичних.

Її талановитий партнер по сцені, людина аналогічного розуму Ростислав Василенко свідчить: „Як акторка, Віра Левицька не вживала зовнішніх ефектів, щоб подобатися публіці, вона мала лише бажання жити кілька годин в п'єсі життям тієї жінки, яку вона грала. Це давало їй внутрішню чистоту і незалежність від зовнішніх ефектів. Але понад усе був її красивий, глибокий, оксамитовий голос з різноманітними барвами, що запам'ятовувався назавжди, – голос Віри Левицької".

У США акторам довелося шукати будь-яку роботу для прожиття – театр не фінансували, отже не годувала акторська професія.

Театр став додатком до виснажливого робочого дня. Вирок найдорожчому. Тим часом зіграла Варку в „Безталанній" І. Карпенка-Карого, Ліду в „Інвалідах" Гр. Лужницького, Прем'єрову – „Чай у пана прем'єра" З. Тарнавського і Б. Нижанківського, Марію Іскру в „Гетьмані Івані Мазепі" Гр. Лужницького.

На тривалий час від театру по суті відійшла: „Відійшла від нашої трупи, то правда, але не від сцени. За тих років я часто виступала на академіях чи творчих вечорах з мистецьким читанням, з декламаціями і тим маленьким себевиявом заповняла свою душевну потребу".

А коли у її пустелі розлучення зі справжнім театром син Юрій подав матері, мов цілющу воду, ролю Медеї, вона, і радіючи, і лякаючись до непритомности, вигукнула: „Заграти! Ще раз і останній!".

У 1970 році актриса, живучи Медеєю, вгамовувала не лише власну творчу спрагу. Вийшло багато рецензій, у яких – здивування, радість, потрясіння. Американська кінозірка Ліллан Ґіш, прослухавши платівку „Медеї", яку їй подарувала В. Левицька, написала артистці: „Не можу висловити, як я вдячна Вам за вашу чудову Медею. Я завжди буду цінувати її як скарб".

...Відколи мури потворної політики впали, постало нерозмежоване поле українського театру – де б він не пустив коріння – на Батьківщині чи як вигнанець, еміґрант – на чужині, ім'я Віри Левицької для України – в ряді найвидатніших і найщасливіших.

Вона жила праведно, як тільки може це робити людина сильної, серед лихоліть життя тренованої волі. З дитинства не лукавила, не лицемірила у вірі в Бога. Чоловіка – прекрасного актора і патріота Євгена Левицького – в океані життєвих спокус, які вмирали, не доркнувшись до неї, обдарувала „романною" (що значить вічною) любов'ю. Боготворила дітей і мала від них такі самі почуття. Була жертовною до тих, кому бракувало на щодень копійки...Варта уваги її формула: „Театр зробив з мене українку".

Д-р Валерій Гайдабура,
Київ

Замість квітів на могилу св. п. СТЕПАНА КІКТИ

Бл. п. редактор Степан Кікта нар. 10 січня 1918 р. у с. Унятичі, Дрогобицького повіту в родині о. Павла і Теодозії Войтовичів. Помер 13 квітня 2005 р. у Клівленді.

По закінченні Народної Школи в рідному селі, в 1931 р. вся родина перенеслася до Ярослава (над Сяном), де старший брат о. Юрій був призначений Перемиським Єпископом, на сотрудника пароха Українського Ярославського Собору Господнього Преображення, о. Крилошанина Кипріяна Хотинецького. Тут в Ярославі Степан вчився в польській гімназії математично-природничого типу і закінчив її свідоцтвом зрілости в травні 1936 р.

Маючи закінчену середню освіту Степан був прийнятий на працю бухгальтера в Повітовому Союзі Кооператив у Ярославі, що було його мрією, бо то була українська Кооперативна Установа, віддалена заледви кілька кроків від плебанії, де замешкала ціла його родина, разом з братом о. Юрієм. Тут крім професійної праці бухгальтера Степан негайно включився в громадське життя і став членом найстаршого і найбільше популярного в Ярославі Т-ва під назвою „Родина" і другого дуже поширеного по українських селах і галицьких містечках кружка „Рідна Школа", а в 1941 став головою освітнього Т-ва, а також головою Управи. Завдяки професійним і організаційним здібностям молодого бухгальтера, дирекція Повітового Союзу номінувала С. Кікту головним книговодом. Заслужений аванс крім особистого задоволення збільшив його впливи на хід господарки Повітового Союзу.

У вересні 1941 р. на початку Другої світової війни був арештований німецьким Ґестапо, яке підозрювало його за зв'язок з протинімецькими організаціями і ув'язнений в „Монтелюпіх" в Кракові, але в наслідок настирливих домагань Дирекції Повітового Союзу Кооператив, як головного книговода, дуже важного підприємства в часі війни, С. Кікта був звільнений і повернувся на місце своєї праці. В листопаді 1942 р. С. Кікта одружився з Євгенією Дзядик і став батьком дочки Христини. Він мав двох внучок: Ліяну і Тамару. 22 липня 1944 р. був евакуйований з родиною на Захід і попав аж до Лайпціґу в Саксонії, де працював на фабриці дикти аж до закінчення війни і капітуляції гітлерівської Німеччини.

С. Кікта, як освічена людина, добре орієнтувався у витвореній ситуації по закінченні війни, тому рішився чимскоріше добитися до більшого скупчення українських біженців, яким був Авгсбург. Недовго тривав заслужений відпочинок Степана по довгій подорожі з Лайпціґу до Авгсбургу, бо вже по короткій перерві, на рекомендацію членів Таборової Управи, як чесну особу заслуговуючу на довір'я і на тій підставі керівництво УНРРА назначило його харчовим референтом українського переселенчого табору „Соммер Касерне" в Авгсбургу, яку він виконував лише до 1946 р. з огляду на закінчення харитативної діяльности УНРРА в американській зоні Німеччини. В 1949 р. ІРО (Інтернаціональна Харитативна Організація) перевезла український табір з Авгсбургу на короткий час до Ляйпгайму коло Ульму в західній Баварії і вже в травні 1949 р. родина С. Кікти відплила з Бременгафен до Бостону, а звідти до Ню-Йорку.

Тут, як звичайно, не держав себе осторонь Нюйоркської української громади, включаючись до українського союзу філателістів, до української Кооперативи, будучи обраним її головою, а що найважніше тут започаткував він ідею зогранізовання земляків Ярославщини, відбувши перші сходини 1952 року. В серпні 1956 р. родина Степана переноситься до Клівленду і вже в 1963 р. здобулись на купно своєї хати, що було його першою найважнішою мрією зажити родинного спокою у своїй власній хаті, по роках тинання по різних таборах, не доїдаючи і не досипляючи, хоронячи себе і родину від розриву американських і англійських бомб в цементових сховищах.

Засвоєну склонність і пошану до громадської активности, виплекану в родинному домі священичої родини, продовжував у всіх етапах еміграційного життя, згаданих вже раніше, а саме в Авгсбурзі і Ню-Йорку. Зі зрозумілих причин, найбільше часу присвятив Степан Регіональному Об'єднанню Ярославщини і Засяння, в третій і останній фазі його продуктивного життя, бо його молодість, починаючи від гімназійних літ і професійної праці в Повітовому Союзі Кооператив в Ярославі, який був серцем регіону, давали молодому кооператорові, головному книговодові дуже добру нагоду пізнавати історію регіону, будучи в постійному контакті з представниками сільських кооператив, які майже кожного місяця відвідували Союз Кооператив, закуповуючи різні споживчі товари для своїх сільських кооператив.

Цей постійний контакт С. Кікти з селами повіту, а то й регіону, вчинили його найкращим знавцем української Ярославщини, за що загальні збори Об'єднання в 1970 р. нагородили його Почесним і досмертним членом Ярославщини і Засяння.

Крім нагороди від організації яку він заініціював і зорганізував, був відзначений грамотами шістьох інших установ. Степан Кікта, як добре вихований син священичої родини, був щирим українським патріотом і глибоко релігійною людиною, посвячуючи себе культу Богородиці, а Її Чудотворна Ікона „Милосердя Двері" є приміщена у вівтарі Матері Божої в соборі Господнього Преображення в Ярославі.

Глибока його релігійність, практикована ціле його життя, була відзначена Папською медалею і грамотою в червні 1998 р. З ініціятиви Степана Кікти відтворено також п'ять чудотворних ікон Божої Матеарі і передано їх в почитання українських вірних, які жили в краях і походили переважно з Ярославщини і Засяння. Попри різні зацікавлення громадського характеру, Степан Кікта рівнож звертав головну увагу на музейництво і збірку рідкісних книжок і публікацій, а під кінець свого життя подарував цілу бібліотеку, включно зі збереженою документацією зі своєї суспільно-громадської праці українській бібліотеці в Дрогобичі, за що 16 травня 2001 р. Міська Рада надала Йому звання Почесного Громадянина м. Дрогобича.

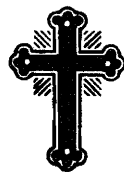
Д-р Петро Вигінний
голова Регіонального Об'єднання Ярославщини і Засяння.

Спомин про матір

Недавно прочитав у моїй дорогій „Свободі" про День матері – ледь не заплакав. Думка споминів летіла в рідні сторони молодого життя та кружляла коло моєї дорогої мами, яка огортала мене, сестру та брата гарячою любов'ю та виховувала нас лагідними та релігійними дітьми. Кожної неділі ми були в церкві та молились, а коли мама частувала нас обідом з піріжками, борщем та медівником, то по їжі цілували її в руку. Мама не тільки була добросердною до нас. Вона теж ставилась доброзичливо до селян. Мама обдаровувала їх медом, коли хтось з них хворів. Вони уважали, що мед – це ліки. У нас було його багато, бо тато мав досить велику пасіку. Правда, мама часом виглядала трошки сумоватою. Це певно тому, що її довга дорога життя не завжди була повна радости. Часом мені говорила, що коли була маленькою дівчинкою, її мама померла і вона часто дивилась у вікно, чи мама не приходить. Пізніше тато теж помер, і старший брат забрав її на виховання. Коли їй було 18 літ, вийшла заміж за учителя і народилася перша донечка Ольга. Дуже скоро прийшла Перша світова війна, чоловіка забрали до австрійського війська і вже осталась сама з дитиною. Після війни хворіла на епідемічну недугу, яка панувала в цілій Галичині. Все молилась, щоб Бог дав їй сина, який за її бажанням буде священиком. Коли мені було яких 15 літ і я вже ходив з дівчатами, вона знайшла любовний лист у моїм портфелі. Покликала тата та з жалем запитала: „Чи він буде священиком?". Тато відповів: „Не буде, бо він має мою натуру". Мені було жалко мами, але я не надавався служити Церкві. Прийшли інші сумні роки маминого життя. Мого стриєчного брата, круглого сироту, що виховувався у нас, ґестапо розстріляло, опісля – мого рідного брата з УПА. Пізніше моя сестра померла на тяжку недугу і мама залишилась тільки з одним сином, який мусів податись на Захід, бо друга більшовицька навала підходила. По дорозі німці забрали мене в армію, де я пробув цілий рік аж до кінця війни. Більше я вже моєї мами не бачив, а вона не бачила мене. Вона відійшла у засвіти, коли їй було 90 літ, а я був в Америці. Остались тільки спомини про маму та про далекі часи.

Вічна їй пам'ять!

Д-р Ярослав Павліський

З глибоким жалем і смутком повідомляємо, що після довгої недуги, в неділю, 12 червня 2005 р. на 86-му році життя відійшов у Божу вічність мій найдорожчий МУЖ

бл. п.

інж. МИРОН ЛЕПКАЛЮК

нар. у Косові, Україна, 4 квітня 1919 р.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулись

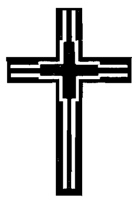
15 червня – ПАРАСТАС у похоронному заведенні Яреми, а 16 червня – заупокійна СЛУЖБА БОЖА у церкві св. Юра в Ню-Йорку. Тлінні останки Покійного похоронено на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Горем прибиті:

дружина – ІРЕНА

ближча і дальша родина в США і в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 25 травня 2005 р. відійшла
у Божу вічність наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

св. п.

МАРІЯ ШТАЙНБЕРҐ
з роду КАШУБА

нар. 22 серпня 1917 р.
с. Дорогів, Іванофранківська обл., Україна.

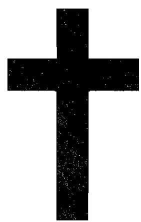
ПАРАСТАС відслужено у п'ятницю, 27 травня 2005 р. в похоронному заведенні Farley Funeral Home в Норт Порт, Флорида.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і похорон відбулися в суботу, 28 травня. Покійна похована на цвинтарі Venice Memorial Gardens, Florida.

В глибокому смутку залишились:
дочки – ОЛЯ
– ХРИСТИНА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
внуки – МАР'ЯННА, МАРКО і АНДРІЙ
правнуки – АРІЯНА і ДІЯНА
сестра – ОЛЬГА з мужем ВАСИЛЕМ ІЛЬЧИШИН
ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів у пам'ять Покійної просимо складати пожертви на Собор Христового Воскресіння в Києві, Український Католицький Університет у Львові і сиротам в Україні. Пожертви просимо висилати на адресу: Olga Steinberg, 4114 Bella Pasque, Venice, FL 34293.

Ділимося болючою вісткою, що дня 7 червня 2005 р.
відійшла у Божу вічність наша найдорожча
МАМА і ТЕТА

св. п.

ТЕОДОРА БРИТТАН
з роду ГНАТІВ

нар. в Дрогобичі.

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 10 червня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 E. 7 вул. у Ню-Йорку.

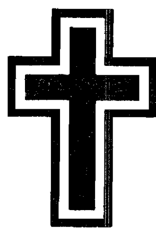
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 11 червня о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню-Йорку.

Тлінні останки були зложені на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Залишені в глибокому смутку:

сини – АДРІЯН
– ЮЛІЯН з дружиною ДЖЕЙН
сестрінок – ПЕТРО ГОРОДИСЬКИЙ з родиною

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною, приятелями
і знайомими, що 16 травня 2005 р. у Клівленді, Огайо,
по короткій недузі відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

СТЕФАН СИВИЙ

нар. 8 квітня 1928 р. в Україні.

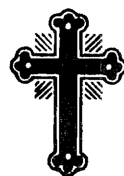
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 20 травня 2005 р. в катедрі св. Йосафата, а відтак на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

В глибокому смутку залишились:

дружина – ФАЇНА з дому КАЛЬНИЦЬКА
син – ЮРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
доньки – ХРИСТИНА ГЛАБШЕ з чоловіком РІЧАРДОМ
– ЛЕСЯ СИВА-ВІВЕР
– ДАННА СЛОВІНСЬКА з чоловіком ЕДВАРДОМ
– СТЕФАНІЯ СИВА
внуки – АНДРІЙ, СТЕФАН і ПЕТРУСЬ ГЛАБШЕ
– ТИМОТЕЙ, ВАЛЕРІЯ, ДЖЕСИКА і ХРИСТИНА СЛОВІНСЬКІ
– ОЛЕКСАНДЕР і НАТАЛЯ СИВИЙ

Просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 6 травня 2005 р. на 95-му році
життя відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ОЛЬГА САВЧУК
з КЛИМКОВИЧІВ

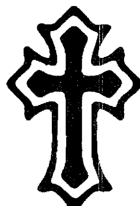
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9 травня в церкві св. Йосафата у Воррен, Миш. і на цвинтарі „Воскресіння".

У глибокому смутку залишилися:

дочки – ЛЮБА КИТАСТА
– МИРОСЯ СТЕФАНЮК з мужем РОМАНОМ
– МАРТА СОБКО з мужем ЮРІЄМ
внуки – МАРТА СТЕФАНЮК
– МАРКО СТЕФАНЮК з дружиною ТУНЕЮ
правнуки – РОМАН, СОФІЯ, ДАМЯН
РЕНАТА і ЯРЕМА СТЕФАНЮК
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Україні.

Вічна Її пам'ять!

У 40-ий день смерти Покійної 15 червня 2005 р.
відбулася Служба Божа
в церкві св. Йосафата у Воррені, Миш.

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими,
що 5 травня 2005 р. відійшов у вічність наш дорогий
МУЖ і ВУЙКО

бл. п.

АЛЕКСАНДЕР ВЕРБЕНЕЦЬ

нар. 1910 р. в Ярославі, Польща.

У 1950 році допомагав організувати Т-во Інженерів
в Ню-Йорку і був головою Відділу агрономів.
До кінця життя був членом того товариства.

ПАРАСТАС відбувся 10 травня 2005 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 11 травня о год. 9 ранку в церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ґорем прибиті:

дружина – ҐАЛИНА
сестрінок – СВЯТОСЛАВ КАРВАН з дружиною АМПАРО
племінниця – МАРІЯ БАССАНІ зі сином КРИСТОФЕРОМ
та ближча і дальша родина в Америці, Україні, Польщі, Німеччині, Франції і Англії.

Вічна Йому пам'ять!